זון אויפגאנג — 6.12
זון אונטערגאנג — 6.20

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאָג

אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

וועטער:
קיל און ניט באשטימט

Vol. 21, No. 212. Tuesday Sept. 22, 1931.
Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג.
דינסטאג יא׳ תשרי, תרצ״ב.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
SEP 28 1931
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

אראב.-קאָנגרעס נעמט אָן באַיקאָט פראַגראַם

אנב-אורחא
פון מארק

א נייע פאָליטישע פארטיי

אין ברטיש קאָלומביא איז לעצטע וואָך אנאנסירט געוואָרן די גרינדונג פון א נייער פאָליטישער פארטיי, אונ׳ טערן נאָמען „די פאלקס פארטיי פון ברטיש קאָלומביא״. איר אָרגאַניזאַטאָר און פירער איז א געוויסער דר. ליול טעלפאָרד, פון וואנקאווער.

די נייע פארטיי האט א פראגראם מיצימוס און א פראגראם מאקסימום.— ביידע וויינט־ציינדיקע אין זייערע צילן.

דאס פראגראם פארן מאמענט פאָ־דערט:

די דערקלערונג פון א צושטאנד פון גאַנצאנגאלער דרינגלאכקייט; א נאציאָ־נאלער מאראטאריום; פולשטענדיקער קאנטראל פון דער ראדיא און פון דער פרעסע; שריט אין דער ריכטונג פונם פולשטענדיקן קאנטראל איבער דעם נאנצן באנק סיסטעם; דרינגנדיקע נא־ציאָנאלע מיטלען פון הילף פאר אר־בעטסלאוז; איינפיר פון א סיסטעם פון קאנסקריפּציע פון ריייכטימער; קאנ־טראל פונם נאנצן אמאזאָן (מאראקעטינג) סיסטעם; באלדיקער קאנטראל פון אלע פארמען פון טראנספארטאציע; קאנ־טראל פון אלע פונדאמענטאלע אינדוס־טריעס; און די באשטימונג פון א נאציאָ־נאלער קאמיסיע פאר דער אויסארבע־טונג פון עקאנאמישע און סאציאלע פרעגען.

דאס פראגראם מאקסימום פון דער פארטיי איז:

פולשטענדיקע סאציאליזאציע פון אלע נאטירלאכע ריכטונגען, לאנד, מינען, וועלדער און פישערייען; סאציאָ־ליזאציע פון די טראנספארט סיסטעמען; פון די „סאבליק יוטיליטיס״ און פון דער גאנצער פינאנציעלער סטרוק־טור; פולער נעזעלשאפטלאכער קאנ־טראל פון אפזאַץ סיסטעם; איינפיר פון קאפיטאליזם פארקויפ סיסטעם; איינ־פיר פון א נאציאנאלן וואוילזיין פלאן מיט רעגירונגס פרוצין, עלטער פענ־סיע און אלע פארמען פון סאציאלער בילדונגס פון א בריטיש־ קולומביע; איינפיר פון א בריטיש־ קולומביע פון דער קאנעדישער פעדע־ראציע; איינפיר פון א סיס־טעם וואס זאל אחריזבערן פאר יעדן פיזיש און נייסטיק ארבעטער א ישר־דיקע באלוינונג פאר זיין ארבעט. און די אנטוויקלונג פון גוטע באציאונגען צווישן עלעקטער, און אויסטייליונג פון מלחמות.

* * *

דער ראזיקער פארזוך איז אינטערע־סאנט דערמיט, וואס ער ציינט אז נייע וויגנטן הויבן אן בלאָזן אין אונזער פאָ־ליטישע אטמאספערע. און סאציאליס־טישע אידיען הויבן אן אריינדרינגען אין נעוויסע קרייזן אין קאנאדע, וואס זיינען נוט דוקא ארבעטער קרייזן.

דער נאמען פון דער נייער פארטיי איז „פאלקס פארטיי״, ניט קיין סאציאָ־אליסטישער נאמען. אבער איר פראג־ראם שליסט איין נאר א גרויסן טייל פון די סאציאלע רעפארמען, וואס זיי־נען דאס פראגראם־מינימום פון יעדער סאציאליסטישער פארטיי.

און דוקא דערפאר וואס זי האט אויסגעציילט דעם סאציאליסטישן נאָ־מען און ניט געשטעלט פאר זיך קיין פולע סאציאליסטישע ענד־צילן, האט זי, ווי מיר אויס, גוטע שאנסן צו אנטוויקלען זיך ניט בלויז אין בריטיש קאָלומביא, נאר אויך אין די אנדערע פראווינצן פון דער דאמיניאָן.

* * *

די בין איצטיקע פארזוכן געמאכט אין קאנאדע צו גרינדן נייע פאָליטישע פארטייען האבן ניט נעהאט קיין באַ־זונדער דערפאלג.

די פארמערס פון די פרייריי פראָ־וינצן און אנטעריא האבן לכתחילה געמאכט נוטן דערפאלג אין זייער פאר־זוך צו אָרגאַניזירן זיך פאָליטיש. זייע־רע פאָליטישע פארגאנגען זיינען אבער בכלל געווען זייער צעפאַלן, און זיי האבן געטראָגן א צו שטרייענען פאר־מערשן קלאסן בארגאטער. און דער רע־זולטאט איז געווען, אז די באוועגונג האט טעמפּוויי צוזאמענגעבראָכן.

די אלטאפארמיניציקע ארבעטער פאר־טיי, כ״מ אין ערסטן סאציאליסטישן קלאַנג איז דער וועסט, באזונדערס אין וויניפעג. אין דער אייסט, וואו ס׳איז דאָ א גרויסער פראָלעטאריאט, איז די אר־בעטערשאפט פון דער פארטיי אפקטיב ניט באדירט געווארן (בין לעצטנס, ווען אין האמילטאן איז דערווייל געווארן א מעסיקער ארבעטער צום פארלא־מענט). אין אנטעריא זיינען די ארבע־טער שטארקע אנהייננער פון קאנסער־וואטיווער פראָטעסטאנטן, אין קוועב־בעק געפינען זיי זיך אונטערן שטארקן איינפלוס פון דער קאטוליישער קירכ.

* * *

עס איז איצט אן אומרואיקע צייט, און עס הויבן זיך אן וואקלען פעסט איינגעפונדענעווטע גלויבנס און איבער־צייגונגען.

דער איצטיקער שווערער עקאָנאָמי־שער קרייזיס הויבט אָן פיקן אין די מחות אפילו פון קאנסערוואטיווע פאָ־ליטיקער; וואס וועט זיין דער תכלית איז אונזער סאציאלע ארבעונג טאקע דאס לעצטע וואָרט פון חכמה און ס׳איז מער ניטא קיין פלאץ פאר אויסבעסע־רונגען?

מען גלויבט שוין מער ניט אזוי שטארק אז „פראספעריטעט שטייט הינטערן ראג״. און אויב אפילו נאכן קרייזיס זאל קומען א נייע בוואליע פון פראספעריטעט, וועט עס ניט נאכגע־פאלגט ווערן דערנאך פון א נייעם און סיסטעם וועט צעפאלן ווערן ווי א קארטן־שטיבל?

און אויב אזוי, צוליב וואס די אויפ־טרייסלונגען, פארוואס ניט אויספאלגע־ווען און אנצייכענען דעם נאנצן פון די פאסירונגען?

* * *

אין קאנאדע איז בערוויל ניטא קיין ארט פאר גרויסע רייגע קלאסן־פאר־טייען, וואס זאלן קאנען שפּילן א ווי־כטיגע ראָל אינם פאָליטישן לעבן פון לאנד.

די פאלקס־פארטיי, לויט איר אנגע־ציינטכטן פראגראם, קאן פאראייניגן די ארבעטער אנהייננער פון קאנסער־וואטיווע פארטעיען. די אנדערע ניקערע צווישן די ארבעטער און גרויסע שיכטן פונם מיטל־קלאס, וואס לויידעט אזוי שווער פונם קרייזיס און פון דער קאנצענטראציע פונם קאפיטאל.

זי קאן ווערן א נאציאנאלע פארטיי, און האט דערפאר שאנסן אויף דערפאלג אונטער די איצטיקע באדינגונגען.

צו זי וועט עס ווערן, הייננט אפ אן דער פעאיקייט און אנרעסיוויקייט פון אירע פירער, אבער אויך אן דעם, אויב איך אליין נאר זיך ניט אפ אין זיין אפשאצונג פונם געמיטס צושטאנד פונם בריטן עולם און זיין פעאיקייט אויפצונעמען נייע אידייען . . .

אנב-אורחא
פון מארק

א נייע פאָליטישע פארטיי

אין ברטיש קאָלומביא איז לעצטע וואָך אנאנסירט געוואָרן די גרינדונג פון א נייער פאָליטישער פארטיי, אונ׳ טערן נאָמען „די פאלקס פארטיי פון ברטיש קאָלומביא״. איר אָרגאַניזאַטאָר און פירער איז א געוויסער דר. ליול טעלפאָרד, פון וואנקאווער.

די נייע פארטיי האט א פראגראם מיניִמוס און א פראגראם מאקסימוס.— ביידע וויינט־ציינדיקע אין זייערע צילן.

דאס פראגראם פארן מאמענט פאָ־דערט:

די דערקלערונג פון א צושטאנד פון גאַנצאנגאלער דרינגלאכקייט; א נאציאָ־נאלער מאראטאריום; פולשטענדיקער קאנטראל פון דער ראדיא און פון דער פרעסע; שריט אין דער ריכטונג פונם פולשטענדיקן קאנטראל איבער דעם נאנצן באנק סיסטעם; דרינגנדיקע נא־ציאָנאלע מיטלען פון הילף פאר אר־בעטסלאוז; איינפיר פון א סיסטעם פון קאנסקריפּציע פון ריייכטימער; קאנ־טראל פונם נאנצן אמאזאן (מאראקעטינג) סיסטעם; באלדיקער קאנטראל פון אלע פארמען פון טראנספארטאציע; קאנ־טראל פון אלע פונדאמענטאלע אינדוס־טריעס; און די באשטימונג פון א נאציאָ־נאלער קאמיסיע פאר דער אויסארבע־טונג פון עקאָנאָמישע און סאציאלע פרעגען.

דאס פראגראם מאקסימום פון דער פארטיי איז:

פולשטענדיקע סאציאליזאציע פון אלע נאטירלאכע ריכטונגען, לאנד, מינען, וועלדער און פישערייען; סאציאָ־ליזאציע פון די טראנספארט סיסטע־מען; פון די „סאבליק יוטיליטיס״ און פון דער גאנצער פינאנציעלער סטרוק־טור; פולער נעזעלשאפטלאכער קאנ־טראל פון אפזאַץ סיסטעם; איינפיר פון קאפיטאליזם פארקויפ סיסטעם; איינ־פיר פון א נאציאנאלן וואוילזיין פלאן מיט רעגירונגס פרוצין, עלטער פענ־סיע און אלע פארמען פון סאציאלער בילדונגס; איינפיר פון א בריטיש־ קולומביע פון דער קאנעדישער פעדע־ראציע; איינפיר פון א סיס־טעם וואס זאל אחריזבערן פאר יעדן פיזיש און נייסטיק ארבעטער א ישר־דיקע באלוינונג פאר זיין ארבעט. און די אנטוויקלונג פון גוטע באציאונגען צווישן עלעקטער, און אויסטייליונג פון מלחמות.

* * *

דער ראזיקער פארזוך איז אינטערע־סאנט דערמיט, וואס ער ציינט אז נייע וויגנטן הויבן אן בלאָזן אין אונזער פאָ־ליטישע אטמאספערע. און סאציאליס־טישע אידייען הויבן אן אריינדרינגען אין געוויסע קרייזן אין קאנאדע, וואס זיינען נוט דוקא ארבעטער קרייזן.

דער נאמען פון דער נייער פארטיי איז „פאלקס פארטיי״, ניט קיין סאציאָ־אליסטישער נאמען. אבער איר פראג־ראם שליסט איין נאר א גרויסן טייל פון די סאציאלע רעפארמען, וואס זיי־נען דאס פראגראם־מיניִמוס פון יעדער סאציאליסטישער פארטיי.

און דוקא דערפאר וואס זי האט אויסגעציילט דעם סאציאליסטישן נאָ־מען און ניט געשטעלט פאר זיך קיין פולע סאציאליסטישע ענד־צילן, האט זי, ווי מיר אויס, גוטע שאנסן צו אנטוויקלען זיך ניט בלויז אין בריטיש קאָלומביא, נאר אויך אין די אנדערע פראָווינצן פון דער דאָמיניאָן.

* * *

די בין איצטיקע פארזוכן געמאכט אין קאנאדע צו גרינדן נייע פאָליטישע פארטייען האבן ניט נעהאט קיין באַ־זונדער דערפאלג.

די פארמערס פון די פרייריי פראָ־וינצן און אנטעריא האבן לכתחילה געמאכט נוטן דערפאלג אין זייער פאר־זוך צו אָרגאַניזירן זיך פאָליטיש. זייע־רע פאָליטישע פארגאנגען זיינען אבער בכלל געווען זייער צעפאַלן, און זיי האבן געטראָגן א צו שטרייענען פאר־מערשן קלאסן בארגאטער. און דער רע־זולטאט איז געווען, אז די באוועגונג האט טעמפּוויי צוזאמענגעבראָכן.

די אלטאפארמיניציקע ארבעטער פאר־טיי, כ״מ אין ערסטן סאציאליסטישן קלאַנג איז דער וועסט, באזונדערס אין וויניפעג. אין דער אייסט, וואו ס׳איז דאָ א גרויסער פראָלעטאריאט, איז די אר־בעטערשאפט פון דער פארטיי אפקטיב ניט באדירט געווארן (בין לעצטנס, ווען אין האמילטאן איז דערווייל געווארן א מעסיקער ארבעטער צום פארלא־מענט). אין אנטעריא זיינען די ארבע־טער שטארקע אנהייננער פון קאנסער־וואטיווער פראָטעסטאנטן, אין קוועב־בעק געפינען זיי זיך אונטערן שטארקן איינפלוס פון דער קאטוליישער קירכ.

* * *

עס איז איצט אן אומרואיקע צייט, און עס הויבן זיך אן וואקלען פעסט איינגעפונדענעווטע גלויבנס און איבער־צייגונגען.

דער איצטיקער שווערער עקאָנאָמי־שער קרייזיס הויבט אָן פיקן אין די מחות אפילו פון קאנסערוואטיווע פאָ־ליטיקער; וואס וועט זיין דער תכלית איז אונזער סאציאלע ארבעונג טאקע דאס לעצטע וואָרט פון חכמה און ס׳איז מער ניטא קיין פלאץ פאר אויסבעסע־רונגען?

מען גלויבט שוין מער ניט אזוי שטארק אז „פראספעריטעט שטייט הינטערן ראג״. און אויב אפילו נאכן קרייזיס זאל קומען א נייע בוואליע פון פראספעריטעט, וועט עס ניט נאכגע־פאלגט ווערן דערנאך פון א נייעם און סיסטעם וועט צעפאלן ווערן ווי א קארטן־שטיבל?

און אויב אזוי, צוליב וואס די אויפ־טרייסלונגען, פארוואס ניט אויספאלגע־ווען און אנצייכענען דעם נאנצן פון די פאסירונגען?

* * *

אין קאנאדע איז בערוויל ניטא קיין ארט פאר גרויסע רייגע קלאסן־פאר־טייען, וואס זאלן קאנען שפּילן א ווי־כטיגע ראָל אינם פאָליטישן לעבן פון לאנד.

די פאלקס־פארטיי, לויט איר אנגע־ציינטכטן פראגראם, קאן פאראייניגן די ארבעטער אנהייננער פון קאנסער־וואטיווע פארטעיען. די אנדערע ניקערע צווישן די ארבעטער און גרויסע שיכטן פונם מיטל־קלאס, וואס לויידעט

יאפאן דרינגט אריין טיף אין מאנדזשוריע

פארכאפּן מוקדען אונטער אויסרייד אז כינעזער האבן צע־שעדיקט יאפאנעזישע אייזנבאן אין מאנדזשוריע. — 180 יאפאנעזער און גרעסערע צאָל כינעזער געטויט אין די שלאכטן

באמערקונג פון רעראקציע: — אונ׳ טערן אויסרייד, אז כינעזער האבן צע־שעדיקט די יאפאנעזישע אייזנבאן אין מזרח מאנדזשוריע, האבן יאפאנעזישע טרופּן אטאקירט מוקדען, די הויפּט־שטאט פון מאנדזשוריע, לעצטן פרייטאג. נאך בלוטיקע שלאכטן, האבן זיי אריינגעדרונגען אין דער שטעט, פון וועלכער נאנצע קוואַרטאלן זיינען פאר־ברענט געווארן פון דער באמבאַרדירונג.

מוקדען, מאנדזשוריע, סעפּט. 22. — די יאפאנעזישע אריינדרינגונג אין מאנ־דזשוריע האט זיך נעכטן וויים פאר־שפּרייט צו צפון און צו מזרח, ביז א צאָל קלענערע צוזאמענשטוסן מיט די כינעזישע טרופּן.

עס ווערט אפגעשאצט, אז 180 יאָ־פאנעזישע סאלדאטן זיינען געטויט געווארן אין די שלאכטן אינם טשאנטשון נעגנט. א סך א גרעסערע צאָל כינעזישע סאלדאטן איז אומגעקומען.

נ׳ [illegible] עקוטק אויף די באריכטן פון באר[illegible] אז די סאוועט רעגירונג האט פראטעסירט קעגן דער אנדרלונג פון יאפאן, איז אבער דער סאוועטישער קאנסאל אין מוקדען אפרבליבן גלייכגיל־טיק צום נאנצן עניַן. עס זעט אויס, אז סאוועט רוסלאנד, וועלכע באזיצט די מזרח כינעזישע אייזנבאן אין צפון פון מאנדזשוריע, האט ניט וואס אויסצו־וועגן קעגן יאפאנס אקופּאציע פון מאנ־דזשוריע.

די יאפאנעזער האבן פארכאפּט די שטאט קירין, אבער זיי האבן זיך אפ־געשטעלט ביים סוننגאריי טייך, און זיי וועלן ניט גיין ווייטער צום צפון, וואו עס געפינט זיך דער סאוועטישער איינ־פלוס געביט.

פיפינג, סעפּט. 22. — יאפאנעזישע טרופּן, אריינגעהאלפן פון באמבען עראָפּלאנען אין פארשיידענע דיס־טריקטן האבן פארכאפּט די וויכטיקע מאנדזשורישע אייזנבאן אין צענטראַ־לער מאנדזשוריע און וועלכע געפינט זיך אויסער דער אנערקענטער יאפאַ־נעשישער איינפלוס זאנע.

כינעזישע פאָליטיקער און פּרייוואטע גרופּן דרינען אויס זייער שארפסטן פראָ־טעסט קעגן יאפאנס הנדלונגען.

וואַרשעווער קהלה אסיגנירט 50 טויזנט זלאָטיס פאר ארימע

וואַרשע, סעפּט. 22 (איטא). — 50 טויזנט זלאָטיס פאר באלייקער פאר־טיילונג צווישן די אידישע נויטבאַ־דערפטיקע פאר סכות האט אסיגנירט גע־וואָרן אויף דער ערשטער זיצונג פון דער וואַרשעווער אידישער קהלה, ערב יום־כפּור.

די זיצונג איז ספּעציעל פאַררופן גע־וואָרן צו באטראכטן די אויסערגעוויי־ן לאָך שוועדער לאגע פון דער אידישער ארימקייט אין שטאט.

—(::)—

98 טויזנט וועלן קאָנען שטימען אין ווינניפּע־גער שטאָטיקע וואלן

97,872 שטים־באַרעכטיקטע ביירגער וועלן היינטיקן יאָר זיין פאַרצייכנט אויפן ליסט אין די קומענדיקע שטאָטי־קע וואלן, אין נאָוועמבער מאָנאַט, לויט א באקאנטמאכונג פון דעם אסעסמענט דעפּאַרטמענט. לעצטן יאָר איז דאָ־צאָל ווייניגער געווען 97,848 — שוין אריינ־גערעכנט די צאָל ווייניגער וואָס איז צור־נעענענט געווארן פון דעם „קאורט אף רעוויזשן״.

דער וואלן ליסט פון היינטיקן יאָר באשטייט פון 33,963 פּראָפּערטי אייגנ־טימער וועלכע האבן די פּרייוויליגיע צו שטימען וועגן דער פראגע פון געלט ביי־ליאָוס, און 63,909 שכנים.

לויט די באַציקן (וואָרדס) זיינען די ציפערן באטייליט ווי פאָלגט:

וואָרד 1, — איינגנטימער 11,712; שכנים, 22,359.

וואָרד 2, — איינגנטימער, 9,918; שכנים, 24,819.

וואָרד 3, — איינגנטימער, 12,343; שכנים, 16,731.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאג, סעפּטעמבער 22

פאראזאס. פון מוטער־פאראיין פון ת״ת, 8.30 אוו., אין ת״ת.

אלגעב. פאראזאס. פון פּראָפּאיסקער פרויען, 8.30 אוו., אין פּרץ אינסטיטוט

ארג. פאראזאס. פון איר. ארב. קולט. קלוב, 8.30 אוונט אין פּרץ־אינסטיטוט.

מיטוואך, סעפּטעמבער 23

טיי פון מאקאדיווער ליידיס סאסייי־טי, פאר דער רבצנס שטיבל, ביי מרס. סינאל, 572 באיר עווענ., 2.30 — 12.

פאראזאס. פון וופּ. טשאפּטער הדסה, 8 נ.מ., אין צעין זאל.

אלגעב. פאראזאס. פון הנוער העובד, 8.30 אוו., אין איינענעם לאָקאל.

פרייטאג, סעפּטעמבער 25

עפּנטל. פאראזאס. פאר קאמפּיין פון אינד. נאציאָנ., אויפן. לינקע פּוע״צ.

שבת, סעפּטעמבער 26

עפענונג פון הנוער העובד חלוצים יריד אין צעין זאל. פארגעזעצט זונטאג.

זונטאג, סעפּטעמבער 27

באנקעט לכבוד עפענונג פון פּרעך־שול בורזשעוו, 6.30 אוו., אין פּרץ־זאל.

ברידזש וויסט און טאנץ אין ת״ת זאל

עני בולער איבער לעצטן צוזאמענ־פאר פון 2טן אינטערנאציאנאל, 8.30 אוו., אין פרייהייט טעמפּל. אויפן. ארב. הילף געזעלשאפט.

מאָנטאג, סעפּטעמבער 28

טעג־טאג פון וופּ. טשאפּטער הדסה לייען־קרייז פון מוטער־פאראיין פון פּרץ שול (שלום אשעס „מאסקווע״) ביי מרס. פּאזין, 486 באראוס עווע., 2 נ.מ.

טיי פון באבראווער פרויען סאס. ביי מרס. באטקין, 250 סעלקירק. 2—12.

דינסטאג, סעפּטעמבער 29

כ. פלאשטיין ביי פּראָפּאיסקער פרוי־ען פאר., 8.30 אוו., אין פּרץ אינסט.

שמחת־בית־השואבה ביי פרויען קול־טור פארב. פון ת״ת.

דזשעלי, פּרעזערוו און גראסערי שא־ווער פאר בית־יתומים, 2—11 אין ת״ת

מיטגליד. טיי פון פּוע״צ פּיאָנערן פרויען קלוב ביי מרס. סינאל, 439 סט. דזשאנס עווע., 3 ביז 12 נ.מ.

יערלאכע טיי פון מוטער־פאראיין א. ל. פ. ט. שול ביי מרס. מעדזאָז 288 אבערדין עווע., 2.30 ביז שפּעט.

מיטוואך, סעפּטעמבער 30

טיי פון ליידיס אקז. פון לינת־הצדק ביי מרס. ש. פעלדמאן, 503 דאפעדין עווענ., 2.30 ביז שפּעט.

פרייטאג, אָקטאָבער 2

„ארץ־ישראל אוונט״ 8.30 נ.מ., אין ציון זאל. פּראָג. א״י גרופּ פון העסטרן

אָפּשאפונג פון גאלד סטאנדארד אין ענגלאנד האלט צוריק פאל פונ׳ם פונט

רעגירונג פירט דורך אין איין טאָג געזעץ וואס שאפט אָפּ די גאָלד אויסצאָלונגען. — פונט איז איצט נאָך איף 51 סענט נידעריקער פון פאר. — קאנאדער דאָלאר פאלט אויך אין גיז־יאָרק צו 93.65

דער פּלוצימדיקער פאל פונם פונט סטערלינג אויף ער ברעזע לעצטן שבת — וואס איז געווען א רעזולטאט פון דער אומרואיקער לאגע אין די „אויבער־געטריבענע באריכטן וועגן די אומרוען אין ברטישן פלאט״. ווי פרעמיער מאקדאָנאלד האט זיך אויסגעדריקט, האט געצוואונגען דעם רעגירונגס פאר־אנזעגונגען אויסערגעוויינלאכע מיטלען, זי האט אפגעשאפן דעם „גאלד סטאנ־דארד״.

דאס הייסט, זי האט צוריקגעצויגן דעם געזעץ פון 1925, וועגן דער פונט־סטערלינג אין סטאבילזירט געווארן נאך דער מלחמה׳דיקער אויפטרייסלונג לויט וועלכן די באנק אף ענגלאנד האט נעמוזט אויסצאָלן פארן פונט מיט א באשטימטער קוואנטיטעט גאלד. אפ־שאפנדיק דעם געזעץ האט זי אפגע־שטעלט דעם פארשטאנד פון גאלד וואס אין געפלאָסן פון לאנד, און דערמיט אביסל צוריקגעהאלטן דעם קאטאסטראפאלן פאל פונם פונט סטערלינג.

לאנדאן, סעפּט. 22. — אין משך פון איין טאג ציין האט דער פארלאמענט נעכטן אנגענומען דעם רעגירונגס פאר־שלאג אפצושאפן דעם גאלד סטאנדארד אויף זעקס חדשים צייט. דאס הויז האט דעם געזעץ דורכגעפירט אין אלע דריי פארלעזונגען אוֹן באלד נאך א־לאר אין ערגוטמעהיגן געוואָרן פונם לארדן הויז און האט געקראָגן די קעניגלאכע אונ־טערשריפט.

אדמונד הענדערסאן, פירער פון דער ארבעטער אפּאָזיציע, האט געשטעלט א צוזאָג פאראן צו דער אפּאָזיציע אבער ער האט דערקלערט, אז ער האט ניט בדעה צו באקעמפן דעם ביל. ארבעטער מיט־גלייד פון די הינטערשטע ביינק האבן אבער דעם ביל באקעמפט; און צום סוף איז ער דורכגעגאנגען אין דער דריטער פארלעזונג, אדום 11 ביינאכט, מיט א מערהייט פון 100 שטימען.

פּילפּ סנאָודן, אריינטראגנדיק דעם ביל, האט דערקלערט, אז ס׳איז ניטאָ קיין גרונד פאר אלארם, אז די לאגע אין לאנד איז אין תוך א געווענטע. דער ווייער קרייזס, וואס איז געקומען פלוצ־לונג און אומדערוואַרטעט, מוז אבער באקעמפט ווערן, אין די רעגירונגס האט דערפאר באשלאסן אפצושאפן דעם גאלד סטאנדארד.

נאכדעם ווי דאס הויז האט דעם ביל אנגענומען, האט דאס לארדן הויז אים אין צוויי מינוט צייט גוטמעהייסן, און באלד האט מען אנדערוואַרטעט, מוז אבער באקעמפט ווערן, אין די רעגירונגס האט דערפאר באשלאסן אפצושאפן דעם גאלד סטאנדארד.

נאכדעם ווי דאס הויז האט דעם ביל אנגענומען, האט דאס לארדן הויז אים אין צוויי מינוט צייט גוטמעהייסן, און באלד האט מען אנדערוואַרטעט, מוז אבער באקעמפט ווערן, אין די רעגירונגס האט דערפאר באשלאסן אפצושאפן דעם גאלד סטאנדארד.

דער קאנאדער דאלאר, נאכדאלנדיק דעם ענגלישן פונט, איז געפאלן ביז $4.35.

דער קאנאדער דאלאר, נאכדאלנדיק דעם ענגלישן פונט, איז געפאלן ביז 93.65, א דיסקאנט פון 6 מיט א דריטל סענט צום דאלאר.

רזש. ב. מאַרגאן האט דערקלערט פאר דער פּרעסע אז די אפשאפונג פונם גאלד סטאנדארד אין ענגלאנד איז „א האפנונגספולע, ניט אן אנטמוטיקנדיקע דערשיינונג״. איינציק פּראָמינענטע באאנקיִרן האבן אויסגעדריקט זייער מיי־נונג, אז דער בריטישער קרייזס פון דער לעצטע אויפטרייסלעגנדיקע דערשיינונג אין דער איצטיקער דעפּרעסיע, און טערשריפט. דער פּרעזעס, און נאכדעם ווי דער דאזיקער קרייזס ווערט באזייטיקט, קאן מען דערוואַרטן אז די דעפּרעסיע זאל ביסלאכווייז אנהויבן פארשווינדן.

מיטן פאל פונם פונט און דעם קאנא־דער דאלאר האט זיך וויייניג געהויבן א פרייז נעכטן אויף דעם קאנאדער מארק. עס האט זיך אויף געהויבן דער פּרייז פון זילבער און קופּער.

לאנדאן, סעפּט. 22. — די אינדישע פּרינצן וואס באטייליקן זיך אין דער אינדישער קאנפערענץ האבן אנגעבאטן דער רעגירונגס צוריקצוקומען דאס געלט וואס זיי קריגן פאר זייערע הוצאות בעת דער קאנפערענץ, ווי זייער ביי־טראג צו נאָכדעם מיפּטי פערזענלאך איז ניט געקומען צום „קאנגרעס״ אבער דזשאָ־מאל הוסייני פארטרעט דארטן זיין שטאנדפּונקט.

פּראָצעס פון היטלעריסטן וואָס האָבן אטאקירט די אידן ראש־השנה, פאַרציט זיך

ווייל די פאָליציי האט פארשפּעטיקט, זיינען די באוויין קעגן זיי ניט קלאָר. — געשלאָגענע קריסטן צווישן די עדות

בערלין, סעפּט. 22 (איטא). — דרייי 17־יאָריקע אידישע שול־אינגלאך זיי־נען אטאקירט געווארן אויף וויקטאריא־לואיזא פּלאץ פון צוויי היטלעריסטן. ביידע קוליגאנעס זיינען גלייך ארלס־טירט געווארן פון דער פאליציי.

בערלין, סעפּט. 21. — דער פּראָצעס פון די היטלעריסטן וואס האבן זיך באַ־טייליקט אין דער אנטי־אידישער אטאַ־ק ראש־השנה וועגן פארגעזעצט היינט־ער ראש־השנה וועגן פארגעזעצט היינט־ער אין זיין קאפּע. האט זיך פּלוצלונג דער הערט א סיגנאל און די היטלעריסטן זיינען גלייך אריינגעלאפן.

דער פאליציי קאלאנעל אבערנהאוז האט עדות געזאגט, אז די פאליציי איז אלארמירט געווארן ערשט 9 אזייגער, און גלייך זיינען צוויי טראקס מיט פאַ־ליציסטן אפגעשיקט געווארן אהין. ווי האבן זיינען א רעזולטאט פונם פאקט וואס די מאסטע אדעטסירטע לייקענען אפ זייער באטייליקונג אין דער אטאקע.

די פאליציי, וועלכע איז אנגעקומען צו שפּעט האט אריעסטירט בלויז א־ון וואס האבן זיך ווידערגעשטעלט קעגן דער פאליציי אדער די וואס האבן גע־טראגן געווער. זי האט אבער ניט גע־זעען, ווער דאס פאקטיש געשלאגן די אידן, און דאס פאר־לייכטערט די היט־לעריסטן זייער פארטיידיקונג, — זיי טענען׳ן, אז זייער אדעטס איז ניט גע־ווען באַרעכטיקט.

אייניקע פון די אריעסטירטע זיינען אבער דערקאנט געווארן פון די עדות. א מערקווירדיקע דערשיינונג, אז וואס די מייסטע פארוואונדעטע זיינען קריסטן וואס האבן אויסגעזעען ווי אידן דער עדות קראָפּטסמאס האט דער־ציילט, אז ער האט געזעען ווי א 70־יאָריקער אידישע שול־אינגלאך זיי־נען אטאקירט געווארן אויף וויקטאריא־לואיזא פּלאץ פון צוויי היטלעריסטן. דאס איז אבער ניט אזוי. אין דער אומגעגעבענער אטמאספערע פון אנטי־שמיות און אין אומגעפאלן, און ווי די פרוי האט געקראָגן היסטעריקע. אנ־דערע עדות האבן דערווייז, אז די אטאַ־קע איז אנגעפירט געווארן פון פּיראַ־קע איז אויך דערווייז געווארן דורך דעם קאפּע איינגנטימער רעמאן, וועל־כער האט דערקלערט, אז ווען 100 היט־לעריסטן האבן געשטעגערט זיי מעלך אין זיין קאפּע, האט זיך פּלוצלונג דער־הערט א סיגנאל און די היטלעריסטן זיינען גלייך אריינגעלאפן.

דער פאליציי קאלאנעל אבערנהאוז האט עדות געזאגט, אז די פאליציי איז אלארמירט געווארן ערשט 9 אזייגער, און גלייך זיינען צוויי טראקס מיט פאַ־ליציסטן אפגעשיקט געווארן אהין. ווי האבן זיינען א רעזולטאט פונם פאקט וואס די מאסטע אדעטסירטע לייקענען אפ זייער באטייליקונג אין דער אטאקע.

די פאליציי, וועלכע איז אנגעקומען צו שפּעט האט אריעסטירט בלויז א־ון וואס האבן זיך ווידערגעשטעלט קעגן דער פאליציי אדער די וואס האבן גע־טראגן געווער. זי האט אבער ניט גע־זעען, ווער דאס פאקטיש געשלאגן די אידן, און דאס פאר־לייכטערט די היט־לעריסטן זייער פארטיידיקונג, — זיי טענען׳ן, אז זייער אדעטס איז ניט גע־ווען באַרעכטיקט.

אייניקע פון די אריעסטירטע זיינען אבער דערקאנט געווארן פון די עדות. א מערקווירדיקע דערשיינונג, אז וואס די מייסטע פארוואונדעטע זיינען קריסטן וואס האבן אויסגעזעען ווי אידן דער עדות קראָפּטסמאס האט דער־ציילט, אז ער האט געזעען ווי א 70־יאָריקע אידישע שול־אינגלאך זיי־נען אטאקירט געווארן אויף וויקטאריא־לואיזא פּלאץ פון צוויי היטלעריסטן. דאס איז אבער ניט אזוי. אין דער אומגעגעבענער אטמאספערע פון אנטי־שמיות און אין אומגעפאלן, און ווי די פרוי האט געקראָגן היסטעריקע. אנ־דערע עדות האבן דערווייז, אז די אטאַ־קע איז אנגעפירט געווארן פון פּיראַ־קע איז אויך דערווייז געווארן דורך דעם קאפּע איינגנטימער רעמאן, וועל־כער האט דערקלערט, אז ווען 100 היט־לעריסטן האבן געשטעגערט זיי מעלך אין זיין קאפּע. האט זיך פּלוצלונג דער־הערט א סיגנאל און די היטלעריסטן זיינען גלייך אריינגעלאפן.

דער פאליציי קאלאנעל אבערנהאוז האט עדות געזאגט, אז די פאליציי איז אלארמירט געווארן ערשט 9 אזייגער, און גלייך זיינען צוויי טראקס מיט פאַ־ליציסטן אפגעשיקט געווארן אהין. ווי האבן זיינען א רעזולטאט פונם פאקט וואס די מאסטע אדעטסירטע לייקענען אפ זייער באטייליקונג אין דער אטאקע.

די פאליציי, וועלכע איז אנגעקומען צו שפּעט האט אריעסטירט בלויז א־ון וואס האבן זיך ווידערגעשטעלט קעגן דער פאליציי אדער די וואס האבן גע־טראגן געווער. זי האט אבער ניט גע־זעען, ווער דאס פאקטיש געשלאגן די אידן, און דאס פאר־לייכטערט די היט־לעריסטן זייער פארטיידיקונג, — זיי טענען׳ן, אז זייער אדעטס איז ניט גע־ווען באַרעכטיקט.

אייניקע פון די אריעסטירטע זיינען אבער דערקאנט געווארן פון די עדות. א מערקווירדיקע דערשיינונג, אז וואס די מייסטע פארוואונדעטע זיינען קריסטן וואס האבן אויסגעזעען ווי אידן דער עדות קראָפּטסמאס האט דער־

אטאליע שלאגט פאר אפשטעלן באוואפענונג אויף איין יאר

דזשענעוא, סעפּט. 22. — דער פאר־שטייער פון איטאליע האט פארגע־שלאגן דער פאראיינטן פון דער פעל־קער־ליגע, אז אלע־פעלקער זאלן שליסן א „דזשענטלמענס אפּמאך״ אפצו־שטעלן די באוואפענונג אויף איין יאר צייט.

דער אמעריקאנער פארשטייער, יו. ר. ווילסאן, איז באגריסט געווארן נעכטן ביי דער זיצונג פון דער ליגע. ער וועט נעמען אמעריקעס מיינונג וועגן אטאָ־ליעס פארשלאג היינט.

עס ווערט געהאפט, אז אויף היינטי־קער זיצונג זאלן קומען איינגעלאדענע פארשטייער פון סאוועט רוסלאנד, בראזיליע, אינגלטעיע און אנדערע, צו באטייליקן זיך אין די דיסקוסיעס וועגן אטאליעס פלאן.

דער דאזיקער פלאן איז געמאכט גע־וואָרן פון אטאליע ווי א מיטל צו פאר־זיכערן דעם דערפאלג פון דער אנטוואָ־רט פון דערפאלג פון ד

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
דאס אידישע ווארט
Office and Place of Business: Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave., E.
Published daily except Saturday and Sunday.
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA.
Subscription: $6.00 per year.
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
WINNIPEG — MANITOBA

וואס מיר לערנען פונ'ם צענזוס

עס איז נאך צו פרי צו אנאליזירן אלע דעטאלן פונם לעצטן דאמיניאן צענזוס, ווייל די ציפערן זיינען נאך ניט אינגאנצן אונטערגעפירט געווארן און זיינען נאך ניט גרייט צו פארעפנטלאכן. אבער פון די פרעלימינארע באריכטן וואס די סטאטיסטישע ביורא פארעפנטלאכט פון צייט צו צייט, אזוי שנעל ווי זיי ווערן ארויסגענומען פון די צענזוס פאפירן, קאנען מיר שוין באמערקן איניקע אינטערעסאנטע אנטוויקלונגען אינם לעבן פון דער קאנאדער באפעלקערונג פאר די לעצטע צען יאר, פון דעם צענזוס פון יאר 1921 אן.

איינער פון די אינטערעסאנטע פאקטן וואס מיר לערנען פון די דאזיקע ציפערן איז, אז די שטאטיקע באפעלקערונג אין קאנאדע איז שטארק געוואקסן פאר די לעצטע צען יאר, — פראפארציאנעל א סך מער, ווי די אלגעמיינע באפעלקערונג פון לאנד. כמעט אלע גרעסערע שטאטיקע צענטרען זיינען באדייטענד געוואקסן, און איניקע האבן געצייגט א פענאמענאלן וואוקס, וואס דערמאנט אויף די יארן פון גרויסן אויפשוואונג, פון "בום", ווען שטעטלאך פלעגן אויסוואקסן אין גרויסע שטעט איבער א נאכט.

עס זיינען אויך דא אויסנאמען. עס זיינען דא שטעטלאך, וואס האבן פארלארן באפעלקערונג. זייער צאל איז אבער ניט גרויס, און זיי באלאנגען אממייסטנס צו דער קאטעגאריע פון די דארפישע צענטרען, וואס האבן געצויגן זייער חיונה פון די ארומיקע פארם געגנטן און האבן איינגעדארט קאנטיק איבער דעם, וואס דער פארמערשער ישוב האט געליטן א ירידה.

ווען אלע ציפערן פונם צענזוס וועלן אונטערגעפירט ווערן, וועלן מיר אפשר האבן א גענויערן באגריף וועגן דער אנטוויקלונג פון קאנאדער אינדוסטריעס פאר די לעצטע צען יאר און זייער ווירקונג אויפן וואוקס פון די שטעט. מען קאן אבער שוין איצט אורטיילן, אז די אינדוסטריעלע אנטוויקלונג האט געשפילט די הויפט ראל אין דעם דאזיקן וואוקס.

[illegible]

פינפטער שטאק, עסיק-עסענץ, יאדינע און גאז...

(א בריוו פון ווארשע) — (ספעצ. פאר "דאס אידישע ווארט") — פון מ. לובארסקי

מיט זיבן יאר צוריק, ווען עס איז פארגעקומען אין ווארשע דער ערשטער באלעבאטישער זעלבסטמארד פון א בכבוד'יקן אידן. און צוליב וואס? צוליב פרנסה — דאס איז אומגעהערט! מילא, אז א הולטאי, א בעל תאוה'ניק נעמט זיך דאס לעבן צוליב א ליבע — זאל ער גיין אהין! אויב צוליב עפעס א מיידל קאן א מענש באגיין זעלבסטמארד, איז אזא פושע ישראל מער ניט ווערט. אבער א איד, א באלעבאס, מיט א פאמיליע, מיט א שטעלונג אין לעבן און אין דער געזעלשאפט — אזא איד זאל אינגאנצן אנווערן דעם בטחון, דאס איז שוין עפעס, דאס דארף עפעס באדייטן. און צו די רבנים איז מען געגאנגען פרעגן ווי אזוי מען זאל זיך נוהג זיין מיט אים: צי זאל מען אים מקבר זיין מיט א "קבורת המור" אונטערן פלויט, אדער אפשר דאך א בעסערן פלאץ געבן, ער איז דאך געווען בחיין א ליטישער מענש.

וואכן לאנג איז דער ערשטער זעלבסטמארד געווען דאס געשפרעך פון טאג.

דער קבר פון יענעם זעלבסטמערדער איז שוין לאנג פארוואקסן מיט א הויכן גראז, און ארום זיין קבר [illegible]

[illegible]

פון די אלע געהילפס מיטלען פון מלאך המות האט זיך די אידישע גאס אויסגעקליבן אממייסטן דעם פינפטן שטאק, עסיג-עסענץ און גאז.

"מיסמאכערס ווערן ארויסגעווארפן"

פון אונזער לייפציגער קארעספאנדענט
ז. האבער

"מיסמאכערס ווערן ארויסגעווארפן" אט אזא פלאקאט איז אויפגעקלעפט געווארן אין אלע לייפציגער מעסעהייזער. מיסמאכערס רופט מען אין דייטשלאנד אלע מענשן וואסריידן זיך איין [illegible]

[illegible]

"ס'א געלעכטער"

(פעליעטאן)
פון מאָריס גוסין

[illegible]

קאווע איז א גוט מיטל צו משוגעת, זאגן צוויי באריהמטע אמעריקאנער פראפעסארן

[illegible]

דעם
רב'ס טאָכטער
א העכסט שפּאַנענדיקער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין מיטל־אַלטער
פון לעאָן וויעזענפעלד

(פאָרזעצונג)

— שרעק זיך ניט, — האָט דער יונגער גראַף גוטמוטיק געענטפערט, — דו וועסט באַלד זעען, אַז מיר נע־מען דיך צו פריינט, און דו דאַרפסט פאַר גאָרניט מורא האָבן.

אָבער דער צושטאַנד אין וועלכן חנה'לע האָט זיך געפונען, איז געווען אַזאַ, אַז זי האָט ניט געקאָנט באַ־גרייפן זיינע ווערטער און זי האָט אים דערפאַר מער ניט געפרעגט.

נאָך א ווײַלע האָבן זי די סאָלדאַטן ווידער אויפגעהויבן און זיי האָבן זי געטראָגן נאָך א שטיקל וועג, וואו עס איז געשטאַנען א פירסטלאַכע קאַרע־טע און וועלכער זיי האָבן איר אַריינ־געליינט.

אין דער קאַרעטע איז געזעסן א פאַרקליידעטער, פריצע עמעריך, וועל־כער האָט איר מיט דער גרעסטער פרייד אַריינגענאָמען אין זיינע אָרעמס און ער האָט איר לאַנג און פייערליך געקושט, שווערליך איר, אַז איצט וועט ער זי מער ניט אָפּלאָזן, אַז ער וועט זי באַשיצן קעגן אַלע גוואַלדטאַ־טען, וועלכע זיין מוטער וויל קעגן איר באַנײַן.

ער האָט געהייסן דעם גראַף פאַרן צו דער טייך טורנאַוואַ, און אין עט־לאַכע מינוט האָבן דאָרט דיי גרויסע אַראַבישע פערד שוין געפירט חנה'לען ווייט אַוועק פון איר היים.

ווען חנה'לע האָט דערזעען, אַז אין דער קאַרעטע זיצט דער פריצע, איז זי פון איבערראַשונג געוואָרן אַזוי צע־טומלט, אַז זי האָט ווידער האַלב פאַר־לוירן איר באַוואוסטזיין. ווען זי איז דאַן געקומען צוריק צו זיך, האָבן זיי זיך שוין געפונען ניט ווייט פון דער טייך.

— פריצע! — האָט זי אויסגערו־פען — ראַטעוועט מיך. אייער שו־טער ווייל מיך פאַרניכטן, זי ווייל מיך טויטן, מאָטערן, און פלאָגן. איך בין אומשולדיק, איך בין קיין שום פאַר־ברעכן ניט באַגאַנגען, אויסער וואָס איך האָב ליב אייך — — — —

— באַרואיק זיך, טייערסטע! — האָט איר דער פריצע געבעטן. — מיין מוטער וועט דיר מער ניט קאָנען טאָן קיין שלעכטס. איך וועל זיין מיט דיר, איך וועל דיר באַשיצן, ווען איך זאָל אפילו וויסן אַז דערפאַר וועל איך דאַרפן באַצאָלן מיט מיין לעבן.

ווען די פערד האָבן זיך אָפּגעשטעלט לעבן דער טייך, האָט גראַף געאַרג פאַר זיי געעפנט די טיר פון דער קאַ־רעטע, און עמעריך האָט אַריינגעטראָ־גען חנה'לען אויף זיינע הענט. האַלטנ־דיק זי ווי א קינד אין די אָרעמס, האָט ער זי שטאַרק געפרעסט צו זיין ברוסט און ער האָט זי אַזוי אַריינגע־טראָגן אין א שיפל, וועלכע איז גע־שטאַנען אָנגעגרייט פאַר זיי.

גראַף געאַרג האָט געהייסן דעם קו־טשער זיך אומקערן אהיים, אָבער ער האָט אים אָנגעזאָגט, אַז ער זאָל פאַר קיינעם ניט דערציילן קיין וואָרט פון דעם וואָס ער האָט דאָ געזעען. דער קוטשער, א געטרייער דינער כמעט זיין גאַנצן לעבן אין מיטל־אַלטער פון מיליע, האָט הייליק פאַרשפּראָכן צו שווייגן און ער איז אָפּגעפאָרן.

עמעריך און חנה'לע זיינען געזעסן אין דער שיפל און דערנאָך האָט זיך אויף געאַרג אַריינגעזעצט און ער האָט אָנגעפירט מיט זיי. זיי זיינען געפאָ־רען אַראָפּ מיט דעם שטראָם און זיי האָבן זיך דערנעענטערט צו דעם פונקט, וואו דער טייך טורנאַוואַ פאַלט אַריין אין דער גרויסער און באַרימטער טייך דאָנאַו.

געאַרג האָט געאַרבעט מיט די וועס־לעס און ער האָט זיך ניט פאַרזונען אָפּצורוען. ער האָט פאַרשטאַנען, אַז איצט מוז ער זיי שנעל אַרויסנעמען פון די גרעניצן פון דער פירסטנטום, כדי קיינער זאָל זיי ניט דערקענען. קיינער אין טירנאַ האָט ניט געטאָרט וויסן וואו עמעריך האָט באַהאַלטן חנה'לען, ווייל דאָס וואָלט פאַר אים געווען די גרעסטע סכנה. ער האָט דערפאַר מיט אַלע כחות זיך אָנגע־טאָן צו דער דאָנאַו אַזוי שנעל אַזוי דורכגעגאַנ־גען.

עמעריך איז געווען אַזוי דורכגעגאַנ־גען, און אַזוי דערפרייט מיט דעם וואָס ער האָט ענדלעך ווידער חנה־לען, און וואָס ער פירט זי אַוועק אין א פלאַץ, וואו זיין מוטער וועט זי מער ניט קאָנען געפינען, אַז ער האָט אפי־לו ניט טאָ טראַכט געטאָן וועגן זיינע לאַכע געפאָרן, ער איז געווען זיכער, אַז אַלע געפאָרן זיינען שוין הינטער אים, און ער האָט זיך איצט געפילט ווי דער גליקלאַכסטער מענש אויף דער וועלט.

חנה'לע פון איר זייט איז, פאַר־שטייט זיך, אויף געווען העכסט צו־פרידן, וואָס אַנשטאָט צו דערזעען פאַר זיך די פרינצעסן, האָט זי גאָר דער־זען דעם פריצע.

— ווי אַזוי זייט איר אַהער געקו־מען פריצע? — האָט זי אים גע־פרעגט, — איר זייט דאָך געווען אַוועק געפאָרן קיין טעשען.

— קודם כל, טייערסטע, ווי אויך, — האָט דער פריצע מיט גרויס ליב־שאַפט געענטפערט, — אַז דו זאָלסט מיך מער ניט אַנרופן מיט דעם טי־טול פריצע. איך בין ניט קיין פריצע פאַר דיר. הלוואי וואָלט איך דאָס פאַר אַנדערע אויך ניט געווען . . . הלואי וואָלט איך געווען א פשוט'ער מענש און דו מיין פרינצעסן . . . אָבער פאַר אַנדערע מוז איך זיין א פריצע, — דאָס איז מיין ביטערער מזל. פאַר דיר אָבער, פאַר דיר וויל איך זיין בלויז עמעריך . . . איצט וועגן דיין פראַ־גע: יאָ, אמת טאַקע, אַז איך בין גע־וועזן אויף דעם וועג קיין טעשען, אָבער מיין האַרץ און נשמה זיינען געווען מיט דיר, און אַזוי שנעל ווי איך האָב זיך דערוואוסט, אַז מען וויל דיר שלעכטס טאָן, בין איך געקומען דיך ראַטעווען; און איצט וועט דיר קיינער מער גאָרניט קאָנען טאָן . . .

חנה'לע וועלכע איז אים געווען דאַנקבאַר פאַר אַלץ וואָס ער האָט גע־טאָן פאַר איר, און וועלכע איז אויך געווען צופרידן אים ווידער צו זעען, האָט אים דאָך ניט געשטערט ווען ער האָט זי ניט אויפגעהערט צו דריקן צו זיין האַרצן און צו באַדעקן איר פּנים מיט זיינע פייערדיקע קושן.

ערשט א ווײַלע שפּעטער האָט זי איר ביסלאַכווייז אָנגעפאַנגען קלאָר צו ווערן וואָס עס טוט זיך מיט איר. אָבער דאָן זיינען זיי שוין געווען מיט זייער שיפל אויף דער דאָנאַו און ווייט פון דער אידישער נעטאָ.

— וואוהין פאָרן מיר איצט? — האָט זי א ניינגריקע געפרעגט.

— מיר פאָרן אַוועק פון שלעכטע מענשן, — האָט דער פריצע געענט־פערט. — מיר פאָרן אַרויס פון דער שטאָט, אין וועלכער עס האָט דיר אויף שריט און טריט געדראָעט די געפאַר אומגעבראַכט צו ווערן. איך וועל דיר ברייינגען אין א פלאַץ, וואו די פריי־צעסן וועט דיך ניט קאָנען געפינען, און וואו דו וועסט זיין זיכער פון איר ראַ־כע.

חנה'לע האָט ניט פּראָטעסטירט און זי האָט מער ניט געפרעגט. איר ליבע צום פריצע האָט זיך צעפלאַקערט אַזוי שטאַרק, אַז זי איז פאַר א מאָמענט געווען גרייט זיך צו לאָזן פון אים פירן וואוהין ער וועט נאָר אַליין וועל־לען. אפילו איר לעבן וואָלט זי אים דאָ געווען אָפּגעגעבן, זאָל ער מיט איר טאָן וואָס ער וויל — האָט זי געטראַכט, — מסתמא, אַז ער טוט אַזוי, דאַרף אַזוי זיין. זי איז געלעגן אין זיינע אָרעמס ווי א קליין קינד פאַר איבער דריי פערטל יאָרהונדערט זיינען דאָר'ס קידני פּילס געווען דער אַנערקענטער מיטל פאַר רוקנווייטיק, רומאַטיזם, בלאַטער טראַבלס און פילע אַנדערע קראַנקהייטן, פאַראורזאַכט דורך שלעכטע קידנים. צו באַקומען פון באַקסעס פאַר $2.50, אָדער דירעקט פון די דאָד'ס מעדיצין קאָ., לימיטעד, טאָראָנטאָ 2. ביים דערהאַלטן די סומע.

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
BACKACHE BLADDER TROUBLES RHEUMATISM
4087 THE PROP

(ווייטערעס קומט)

מרס. ב. וויאָלעט איספעלד
A. T. C. M.
פּיאַניסטן און לערערן
סטודיאָ, 666 אַלוועראַסטאָ סטריט
טעלעפאָן 30 292
פּיופּלס צוגעגרייט פאַר אַלע גריידס

סאַסקאַטונער נאָטיצן

פריילן רבקה גאָלד איז אָפּגעפאָרן קיין ווינניפּעג פאַר איר וואַקאַציע וואו זי וועט פאַרבראַנגען א קורצע צייט מיט איר פאָטער ל. גאָלד פון האָספּער, סאַסק., וואו ער איז אָנגעשטעלט אַלס לערער, און גלייכצייטיק פאַרבראַנגען מיט אירע אינגערע שוועסטעראַלאַך און ברודערל, וועלכע געפינען זיך אין בית יתומים.

פריילן גאָלד וועט אויך זיין דער גאַסט פון אירע צאָלרייכע פריינט און לאַנדסלייט.

—)::(—

וואָס וועט זיין ווען דער מאַ־ראַטאָריום פלאַן וועט זיך ענדיקן

אין איך לעצטן האַנדלס בולעטין זאָגט די נאַשיאָנאַל סיטי באַנק, אַז די אומבאַשטימטקייט איבער דעם וואָס עס וועט זיין נאָך יולי 1932, ווען דער האַוועער מאָראַטאָריום פלאַן וועט זיך ענדיקן, איז א וואָלקן איבער דעם פּי־נאַנציעלן הימל.

פאַרשיידענע נייעס ווענן דער מאָונט כרמל קליניק

צו דער געלעגנהייט פונם 5־יאָריקן יובילײַ פון מאָונט כרמל קליניק האָבן אירע דירעקטאָרן אויפגענומען אַלס נעסט דעם שטאָט מעיאָר און די מיט־גלידער פונם שטאָט־ראַט, מיטוואָך נאָכמיטאָג, דעם 16טן סעפּטעמבער.

א באַריכט וועגן דער טעטיקייט פון דער קליניק איז אָפּגעגעבן געוואָרן, וואָס וויזט, אַז איבער 1,800 פּאַציענ־טען האָבן געקראָגן מעדיצינישע באַ־האַנדלונג אין א קורצער צייט.

דער מעיאָר האָט אין זיין איינגענעם נאָמען און אין נאָמען פונם סיטי קאָנ־סיל באַגריסט דעם פּרעזידענט און די דירעקטאָרן פאַרזיכערונדיק זיי מיט דער הויכשעצונג מצד די שטאָטיקע אוטאָריטעטן פאַר דער גוטער אַרבעט וואָס די קליניק טוט פאַר די ניט־פאַרמעגלאַכע קראַנקע.

די געסט זיינען אַרומגעפירט געוואָרן איבער דער קליניק געביידע און זיי האָבן געקראָגן גענויע דערקלערונגען ווענן יעדן דעפּאַרטמענט.

* * *

די קליניק האָט צוגעצויגן די אויפ־מערקזאַמקייט פון מרס. ס. האַרט גרין וועלכע איז אָנוועזנד געווען ביי א באַרד מיטינג לעצטן מאָנטאָג אָוונט. מרס. גרין פאָרמירט איצט א קאָמיטע פון פראָמינענטע בירגער און א לאַנ־טשאַפט מיטינג וועט נעהאַלטן ווערן אין פרעגנסק קאָפּע דאָנערשטאָג, צו דיסקוסירן און אַרויסהעלפן דער קלי־ניק אין איר טעג־טאָג וואָס וועט דורכ־געפירט ווערן דעם 17טן אָקטאָבער.

* * *

די פילם וואָס איז גענומען געוואָרן פון דער מאָונט כרמל קליניק, און ווערט איצט געוויזן אין שטאָט, ווערט אין אַזאַ גרויסער מאַס פאַרלאַנגט, אַז עס ווערט איצט געמאַכט א דופּלי־קאַט.

* * *

צו דער געלעגנהייט פון איר פינ־טען יובילײַ ווערט איצט די מאָונט כרמל קליניק באַזוכט פון א סך געסט, אינסטיטוציעס, קלובן, אָרגאַניזאַציעס, ווי אויך פון פרינציפּאַלס פון פאַרשיי־דענע סקולס מיט זייערע סטעפן.

* * *

דער לאַזונג־קאָנטעסט האַלט שוין ביים פאַרענדיקן זיך. די וועלכע ווילן אַריינשיקן א לאָזונג פאַר דער קליניק וואָס זאָל געגנוצט ווערן אויף די "טענס" אין איר טעג־טאָג, זאָלן עס באַלד אַריינשיקן.

רוקחס*
כשר
נייעפעט*
"נע פלעשלעך עס מעלבע"*
א פיור וועדזשעטייבל פּראָדוקט צום פרייען, קאָכען און באַקען
געשמאַק, געזונד און לייכט צום פאַרדייען. נעבראָוויסט עס צום בראָטען פלייש, טשיקען, צו מאַכען לאָקסעס, פּראַיזן פּאַסטרעמאַס, און אַנדערע פלייזיקע מאַכלים, ווי אויך פאַר מיטקינע מאַכלים, ווי פּרעגלען פיש, פּראַיזן אַזעלע, ו. ד. ג.
צו באַקומען אין אַלע גראָסערס
I. ROKEACH & SONS, Inc.
Brooklyn, N. Y.

גרענד אינטערנעשאָנאַל קאָנ־צערט היינטיקן דאָנערשטאָג

דאָנערשטאָג, דעם 24טן סעפּט., 8.30 נ. מ. וועט דורכגעפירט ווערן א גרענד אינטערנאַציאָנאַלער קאָנצערט אין אוקראַיִנער טעמפּל, פריטשאַרד און מעקגראַנער עוועניו. א שיינע מו־זיקאַלישע פּראָגראַם איז אַראַנזשירט געוואָרן.

דער קאָנצערט ווערט דורכגעפירט אונטער אויפזיכט פון דער קאָנס. מאַסן אָרגאַניזאַציעס פון דער אינדוסטריע לער נאָדל פאַך יוניאָן.

—(::)—

$2.00 פאַרן בית יתומים

מ. באַסאָווסקי, 177 אייקינס סטריט האָט ביינעשטייערט דורך דעם אפיס פון "דאָס אידישע וואָרט" $2.00 פאַרן בית יתומים.

1 טאָג
ג ע ד י י נ ק ט! · אַז מיר קאָנען אייך געבן באַדינונג אויב איר פאַר דריי קליינינג לאַנגט, אין אַלע אייערע — אָדער פאַרבן
נ. ב. פאַרטנאַי מענעדזשער
PERTH DYE WORKS LTD. 37 266

קאַלגאַרי קאַלגאַרי
NICHOLSON'S TOP SHOP
1113-2nd Street West
אַלע ריפּערס אויף אַוטאָמאָבילן און אַפּהאַלטערינג
מיר גיבן אַפּשאַצונגען פריי.
JAMES MARR SR.
פּלאָמבינג, היטינג, געזעטינג
237-12th Ave. E. Phone M2741
CALGARY
JACKSON'S WELDING
בלעקסמיטינג
עלעקטריק און אַסעטילין וועלדינג
816 NINTH AVE., W.
Phones: M1996—S0014
CALGARY ALBERTA
AUTO SERVICE
7th Ave. 8 St. W.
McIVOR BROS.
קאַר גרייטינג, וואַשינג, פּאָלישינג
גאַזאָלין, אויל, וועקום קלינינג,
טייערס (אַטלאַס), אַקסעסאָריס
און א. וו.
לייענט און פאַרשפּרייט "דאָס אידישע וואָרט"

א פיינער פלייוואָר פאַר פיינערע געשמאַקן
סערווירט
CALGARY
דראַי
קאַלגאַרי
דזשינדזשער אייל
CALGARY BREWING & MALTING CO. LTD.

קענעדיען האַרטיקאַלטשוראַל קאָנסיל 1931 גרייפ קראָפּ

די ווייַנשטאָקן זיינען שווער מיט גרייפּס

דער פיינסטער גרייפּ וואַקסנדיקער וועטער און יאָרן פון פאַרזיכטיקער קולטור האָבן געבראַכט אויף אַרום $2,000,000 ווערט פון גרייפּס פאַר די קאַנאַדער טישן.

עס וועט זיך איך באַצאָלן צו אַדווערטייזן אין "דאָס אידישע וואָרט"

אָט איז אייער געלעגנהייט צו האָבן הנאה פון
קאַנאַדער גרייפּס
Ontario Big O Brand
CANADIAN GRAPES
Sun-Ripened
האָט פון זיי הנאה
פרישע אויפן טיש
אין פּרעזערוועס, דזשעלס,
דזשעלס, נעקטאַרינע דעזערטס,
גרייפּ דזשוס און
הייס־עפאַטער ווייַן
עטאַטע רעסטאָ פאַרשאַנט אויף
דער צווייטער זייט
5,000,000
בעסקעטספון די פיינסטע
קאַנאַדער - געוואַקסענע
גרייפּס צו נידעריקסטע
פרייזן אין יאָרן
גיט אַכטונג אויף דעם
גרייד מאַרק!
האָט פון זיי הנאה
איצט
קויפט זיי היינט
To the Fruit Branch Department of Agriculture,
Ottawa, Canada,
Dear Sirs: Please send me one of your free booklets of Grape Recipes.
יעדער בעסקעט פון גאַווערנמענט א נספּעקטער קאַנאַדער גרייפּס אַנטהאַלט עס אינווייניק מיט אויס־נעקריבענע רעסיפּס.
The Canadian Horticultural Council in Co-operation with Ontario Growers' Market Council

די לאַגע צווישנגט אונז זיך צו פאַרטראַכטן

פון מ. קודין

יעדער מענש, יעדער בר־דעת קען ניט און טאָר ניט פאַרבייגען די אַי־דישע לאַגע איבער דער וועלט יעצט ניט שאַפנדיק זיך צו איר אַן ערנסטע באַציאונג.

ביי א לאַגע פון אויפגאַנג און גע־בורט פון איין זייט — אונטערגאַנג, פאַרניכטונג און אויסזיכטלאָזיקייט פון דער צווייטער זייט, קאָן ניט זיין קיין צווישטאַנד פון נייטראַליטעט.

אין פאַנסקי פּוילן, אין באַיאַרישער רומעניע איז גרויל און הפקרות, רעכט־לאָזיקייט און פאַנראַמען, הונגער און אונטערגאַנג, יאָוש און זעלבסטמאָרדן — דער גורל פון די אידישע מאַסן, איך אין די איבעריקע לענדער, ווי לי־טע און מעקסיקאָ, דייטשלאַנד און גריכנלאַנד, פאַלעסטינע און אונגאַרן איז די לאַגע פון די אידישע מאַסן ניט פיל בעסער. שטאַרקע טייוולאַנישע כחות זיינען איינגעשפּאַנט אין אַלע לענדער צו אויסוואַרצלען און פאַרניכטן דאָס לעבן פון די אידישע מאַסן דאָרט. סיסטעמאַטיש און אָן אָפּשטעל טוען די דאָזיקע שוואַרצע כחות טאָג־אַיין, טאָג־אויס זייער טייוולאַנישע אַרבעט אָן איינזעעניש און רחמנות. און דאָס לעבן פון די אידישע מאַסן אין יענע לענדער איז שוין א ניהנום. אין אַזעלכע לענ־דער ווי פּוילן, רומעניע און עגלאַכע זעלכסט, און די אַלע רפואות פון גע־וויסע אידישע גרופּירונגען פון דעקלאַ־ראַציעס און פאַרפליכטונגען, צוזאַמענ־גען און פלעגער האָבן זיך אַרויסגעוויזן פאַר — מילד געגערט — א דורכפאַל. דאָס איז די לאַגע פון אידישן לעבן פון איין ווינקל, פון ווינקל פון די "ציווי־ליזירטע" לענדער. נאָר דורכ'ן קומען צו מאַכט פון דעם קלאָס וועלכער איז באַמת פאַראינטערעסירט צו געזונט מאַכן דאָס לעבן, קאָנען די אידישע מאַסן אַרויסגעפירט ווערן פונם טעמפּ ווינקל וואו זיי געפינען זיך איבער נאָר דער וועלט.

פון דער צווייטער זייט איז דער ראַטן־פאַרבאַנד, ביי דער קלאָנעריקער ירושה וואָס די ראַטן מאַכט האָט גע־קראָגן פון דער צאַרישער רוסלאַנד — די רוסלאַנד וועלכע איז געווען די טורמ־מע פאַר אַלע אירע פעלקער און די גרעסטע און געפערלאַכסטע טורמע פאַר די אידישע מאַסן דאָרט, — א ירושה פון דעקלאַסירונג און אָפּגעשטאַ־נענקייט, מנחם־מנדעליזם און אויס־זיכטלאָזיקייט אין אין אַזאַ קורצער צייט שוין נייע וועלטן אויפגעבויט גע־וואָרן, גראַנדיעזע זאַכן שוין אויפגעטאָן געוואָרן אין אידישן לעבן.

ניטאָ מער קיין דעקלאַסירטע, ניטאָ מער קיין באַדלאָזע און ניטאָ מער קיין אַרבעטסלאָזע. איינגעוואָרצלט אין גרויס־סע מעגלאַכקייטן, פעסטקייט און סאַ־ציאַליזם אין דער גורל פון די אידישע מאַסן אין ראַטן פאַרבאַנד. א גאַנצע מלוכה, א גאַנצע גרויס לאַנד האָט איינ־גשפּאַנט אירע בעסטע כחות צו אַי־בערבויען און געזונט מאַכן, באַעפּס־ערן מענש, יעדער מענש, יעדער אַי־דישע מאַסן אין נאַרמאַליזירן דאָס לעבן פון די אידישע מאַסן צוגלייך מיטן אויפבוי און געזונט מאַכן דאָס לעבן פון אַלע פעלקער דאָרט. כדי צו מאַכן דאָס אַי־דישע לעבן נאָך נאָרמאַלער און פעס־טער האָבן זיי אונטערגענומען צו בויען א אידישע סאָציאַליסטישע ראַטן רע־פּובליק אין ביראָבידזשאַן. נאָר מיט א צושטאַנד פון אָפּגעטעמפּטייט און הפ־קרות קאָן דערקלערט ווערן דאָס פאַר־שווינען אָדער פאַרשריען, פון געוויסע אידישע גרופּירונגען. פון אַלעם וואָס קומט דאָרט פאַר.

ביי אַזאַ לאַגע איז אָדער מיר שטעלן זיך אויף דער זייט פון די בויענדיע קרעפטן אין ראַטן פאַרבאַנד און דער־מיט העלפן מיר דעם אויפבוי פון נייע אידישע וועלטן, פון נייע אידישע ווערטן אין ראַטן, פאַרבאַנד, העלפן מיר אַלע שפּאַנענדע כחות אין אידישן לעבן פון איין זייט און פון דער צווייטער זייט לאָזן מיר הערן אונזער אומצו־פרידנהייט און פּראָטעסט צו די אַלע טייוולישע כחות אין אידישן לעבן אי־בער נאָר דער וועלט און ווי מיר זאָגן זיי: ניין! מיר זיינען ניט מסכים מיט אַזאַ לאַגע! מיט א לאַגע פון פאַרניכטן דאָס לעבן פון די אידישע מאַסן, און מיר זיינען גרייט צו שטיצן און העלפן צו בריינגען אין אייערער לענדער צו אַזאַ געזעלשאַפטלאַכן צושטאַנד וועל־כער זאָל ניט פאַרניכטן נאָר אויפבויען דאָס לעבן פון די אידישע מאַסן. אָדער מיר שטייען נייטראַל צו אַלעם דעם וואָס קומט פאַר אין אידישן לעבן איז ערשטנס גיבן מיר ניט אונזער הילף צו די בויענדע קרעפטן אין אידישן לעבן און צווייטנס איז ווי מיר וואָלטן דער־מיט געגעבן אונזער הסכמה צו די אַלע טייוולאַנישע כחות אויף זייער צעשטע־רנדיקער און פאַרניכטונגס אַרבעט.

די אידישע מאַסן איבער נאָר דער וועלט האָבן דערזען און דערפילט אויף דער אַלער זייט זייערע אינטערעסן זיינען. סיפּאַטיע און איבערגעגעבנהייט, מאַ־טעריעלע שטיצע און באַגייסטערונג פאַר דעם אויפבוי אין ראַטן פאַרבאַנד וויזן אַרויס די אידישע מאַסן איבער דער וועלט יעצט שאַפנדיק זיך צו איר אַן אַמעריקע און קאַנאַדע, דער "פּראָ־קאָר" אין אַרגענטינע און עגלאַכע אַר־גאַניזאַציעס אין אַנדערע לענדער זיי־נען דער באַוויז דערצו.

די אידישע מאַסן איבער דער וועלט נעמען שוין יעצט בירא בידזשאַן ניט נאָר ווי א לאָקאַלן ענין, ניט נאָר ווי אַן ענין בלויז פאַר די אינדן פון ראַטן־פאַרבאַנד, נאָר זיי קוקן שוין דערצו ווי אויף א לאַנד פאַר זיך. פון אַרגענ־טינע און דייטשלאַנד, פאַלעסטינע — יאָ, אויך פאַלעסטינע, — און ליטע פאָרן שוין אַהין אידישע איבערוואַנ־דערער אין די הונדערטער און נאָך טויזנטער און טויזנטער זיינען גרייט צו פאָרן אַהין. לויטן באַריכט פון גע־הילפס פאַרויצער פונם "קאַמזעט", חבר ראַשקעס, זיינען שוין אַריינגעקומען 100,000 אַפּליקאַציעס פון אינדן פון נאָר דער וועלט צו קומען קיין בירא־בידזשאַן.

דאָקטוירים — Doctors' Directory
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	**דר. ס. דוש. בערמאַק**, 834 מיין סטריט אָפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	**דר. דוש. ברענער**, 402 סעלקירק עוועניו אָפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. J. BRENER
22 717	54 429	**דר. ס. דשאַוויש**, 404 באַיר ביל'דינג שטונדן: 11—12, 3—6 און ביי אַפּאַינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	**דר. ה. הערשפילד**, 576 מיין, קאָר. אַלעקסאַנדער אָפיס שטונדן: 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
53 181	53 181	**דר. י. פּערלמאַן**, 291 באַראָוס, קאָר. טשאַרלס אָפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	**דר. ס. קאָבריַנסקי**, סוויט 2 קראַמפּ בלאָק (מיין און דאָפּעריַן עוועניו) אָפיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRIŃSKY
53 915	52 614	**דר. סעם ראָדין**, ראַיאַל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אָפיס שטונדן: 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN

אויגן, אויערן, נאָז און האַלז

29 110	51 848	**דר. י. ה. בעקמאַן**, 613 באַיר בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	**דר. ד. מ. דושענאָף**, 2-830 סאָמערסעט בלאָק DR. D. M. GENOFF

קינדער קראַנקהייטן

88 013	53 320	**דר. ה. מעדאָוי**, 904 באַיר בלדג. 3—5; 332 מאָניטאָבאַ עוו. 11—12 DR. H. MEDOVY
22 446	55 332	**דר. דושאַ. ה. שאַפּיראָ**, 604 באַיר בילדינג שטונדן: 3—5 און ביי אַפּאַינטמענטס DR. GEO. H. SHAPERA

היימאַן און העסטרין
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס און א. וו.
216 — מעפּאַינטייר בלאָק — 216
טעלעפאָן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דושאַנס עוו., טעל. 53 133

שינבין, מאָראָזניק און ראָבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס, נאָטאַריוס
207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאָן 21 345—6

טשערניאַק, קאַפּשטיין און ספּיוואַק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאָן 24 591 און 24 666

קאַנטאָר און דאָרפמאַן
אַדוואָקאַטן און נאָטאַרן
CANTOR & DORFMAN
211 קורי בלדג. 233 פּאָרטעריש עוו.
טעל. 225 29 937—89
רעזידענס:
102 בענערמאַן עוועניו, טעל. 51 353

ה. שולמאַן
אַדוואָקאַטן און נאָטאַרן
געלט צו לייען אויף 6½* פּראָצענט
Schulman & Nitikman
213 קאַנפעדעריישאַן לייף בילדינג
457 מיין סט., אַנטקעגן סיטי האַל
טעלעפאָן 462 88

דענטיסטן — Dentists Directory
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 720		**דר. מ. כרענמאַן**, סט. 1 סט. דושאַם בלק. 984 מיין DR. M. A. BREGMAN
56 600	52 041	**דר. א. ד. גאָלדין**, 1308 מיין סט., סוויט 1 DR. A. D. GOLDIN
54 107	51 519	**דר. מ. וואַכנאָוו**, 402 סעלקירק עוועניו DR. M. WACHNOW
56 056		**דר. ס. טשערטשיל**, סוויט 1 טריק בלאָק, 972 מיין סט. DR. S. H. CHURCHILL

אין פלאנטער פון לעבן . . .

א העכסט שפאַנענדער ראמאן פון דעם מאָדערנעם אידישן לעבן אין אמעריקע

פון מ. פ.

(פארזעצונג)

רעי האט ניט געענטפערט און האט דעם קאפ אין זיין זייט מער ניט אויס־געדרייט. נארבער איז נאך געשטאנען א ווײַלע אזוי ווי א שולדיקער און איז דאן מיט שנעלע טריט אוועק פון דארט. ער האט זיך באלד אויסגע־מישט צווישן דעם עולם. ער איז גע־גאנגען שרעקנדיק, אזוי ווי ער וואלט געשפירט, אז אימיצער פאלגט אים נאך פון הינטן. ער האט מורא געהאט צו באגעגענען זיך מיט חוה קריידער'ס אויגן. אזוי ווי ער וואלט זיך געהיט, אז זי זאל אויף זיין פנים ניט לייענען דאס, וואס ער האט ערשט דורכגע־לעבט... אויך פאר זיין אויג האט מיט אמאל אויפגעלעבט דאס שרעקנס בילד פון זיבן יאר צוריק. און ניט אזוי די שרעקנס סצענע אין זיין אפיס, הינטער פארמאכטע טירן, ווי די שפעטערדיקע מאטערנישן, ווען מרס. שפארגעל האט אים פארקלאגט אין געריכט... די שלאפלאזע נעכט, וואס ער האט דא־מאלט פארבראכט. איידער ער האט זיך דערלעבט צו זעען א באפרייטן פון געריכט...

ניין, ניין... האט ער צו זיך געמור־מעלט, מישנדיק זיך צווישן דעם גרוי־סען עולם, מער וועל איך דא ניט זיין ... מער וועט מיין פוס זיך דא ניט בא־ווייזן... גיי וויים, אז זי רעי... איז דא...

לוסי האט אים אנגענומען ביי דער האנט נארבער האט געמאכט אן אנ־שטריינגונג און האט זיך צעשמיי־כעלט, אזוי ווי עס וואלט מיט אים קיין זאך ניט פאסירט.

ער איז באלד ארומגערינגלט גע־ווארן פון דעם פרייליכן עולם און איז צוזאמען מיט לוסי און בען און חוה קריידער ארויס פון רעסטאראן.

ער האט ניט געזעען די פייערדיקע און שטעכיקע בליקן מיט וועלכע רעי מילער האט אים נאכגעקוקט פון איין זייט און נייטן גער פון דער צווייטער.

דער קאמף פון געפילן

קיינער האט ניט געוואוסט וואס חוה קריידער האט דורכגעלעבט דורך דער צייט.

קיינער האט ניט געוואוסט פון די מורא'דיקע בילדער וואס זי האט גע־זעען ביינאכט, אין איר שלאף.

קיינער האט ניט געוואוסט די מא־טערנדע געדאנקען וואס האבן זי פאר־פאלגט ביי טאג.

זי האט קיינמאל פריער אזויפיל ניט געקעמפט מיט זיך אליין, ווי אין די דאזיקע לעצטע טעג.

זי איז מיט אמאל אזוי ווי קעגן איר ווילן ארויסגעריסן געווארן פון דעם לעבן, אין וועלכע זי האט זיך שוין געהאט איינגעוואוינט, און מיט אמאל האבן נייע ליידן זיך אנגעהויבן פאר איר.

עס איז געווען א צייט פון רויש און טומל, א צייט פון פריידיקע איבער־לעבונגען. א זון חתונה מאכן, א קינד אויסגעבן, — דאס ערשטע קינד.

בען איז דאך איר געווען אזוי איינ־געבאקן אין הארצן.

זי האט ניט געמיינט אז זי איז די בעסטע מאמע אויף דער וועלט. זי האט ניט געמיינט, אז איר זון איז דער בעסטער אויף דער וועלט.

זי האט זיך איבערהויפט קיין שום רעכענונג ניט אפגעגעבן.

זי האט נאר געוואוסט, אז בען איז איר קינד, פלייש פון איר פלייש, בלוט פון איר בלוט, און אז זיין פרייד איז איר פרייד, און זיין גליק איז איר גליק.

און בען איז דאך געווען אזוי גליק־לאך ! ווי האט זי געקאנט זיך צוריק־האלטן און ניט מיטפרייען זיך מיט זיין גליק !

דאס גליק האט ארויסגעשטראלט פון בענס אויגן. מיט יעדן טאג איז זיין גליק געווען פולקאמענער, גרעסער. ניט נאר לוסי אים ארומגערינגלט מיט ליבע און פרייד, וואס דאס אליין איז שוין געווען איבערגענוג פאר אים, נאר דערצו איז נאך צוגעקומען דאס גליק פון דעם קינסטלער, ווען זיין קונסט ווערט אנערקענט, ווען זיין נאמען ווערט בארימט, ווען מענשן שמייכלען צו אים און פארגעטערן אים.

בען'ס גליק איז געווען דאפלט: און זיין מאמע האט זיך אזוי פאר'שיכור'ט מיט איר קינדס פרייד און גליק.

אזוי ווי אין א מיש־מאש פון גע־פילן און איבערלעבונגען האט זי אומ־געוואנדערט דורך טעג און נעכט. זי האט זעלטן געהאט א פרייע מינוט ווען זי האט זיך געקאנט צוהערן צום קלאפן פון איר אייגן הארץ, און צום שטי־לען מורמלען פון אירע אייגענע געפי־לען.

עס איז געווען ערשט אין דעם טאג פון דער חתונה, ווען בען קריידער האט געפירט לוסי'ן, צו דער חופה, ווען זי האט זיך מיט אמאל אויפגעכאפט אזוי ווי פון א שווערן, דריקנדיקן שלאף.

זי האט זיך געריבן די אויגן און זיך גענומען ארומקוקן וואו זי געפינט זיך אין דער וועלט.

זי האט זיך געזעען ארומגערינגלט מיט גלאנץ און מיט רייכקייט. מיט שטראלנדיקע פנים'ער און מיט אויגן וואס האבן געלויכטן מיט גליק. און זי האט מיטגעשטראלט מיט זיי, און אי־רע אויגן האבן אויך געלויכטן מיט גליק.

זי האט געזעען ווי בען איז געווען אויסגעפוצט אין זיינע שענסטע קליי־דער, און ווי א פיינע בלאסקייט. אזוי ווי א ספעציעלע חתן־בלאסקייט האט געגרוט אויף זיין פנים, און זי האט אים געקושט און אים געדריקט צו איר הארץ.

זי האט געזעען ווי די קלענערע קינ־דער אירע זיינען געווען אויסגעפוצט אין נייע יום־טוב'דיקע קליידער, ספע־ציעל צוליב דער חתונה באשטעלט, און זי האט זיך געפרייט מיט זיי און האט אנגעקוואלן פון זייער שיינקייט.

זי האט זיך אליין באמערקט אין שפיגל, אין א נייע, זיידן קלייד, מיט גרויע האר און א בלאס פנים. זי האט געזעען א פנים וואס האט געשמייכלט צו איר פון שפיגל, און זי האט צום אנהויב זיך ניט געקאנט דערמאנען ווער דאס פנים איז.

ביז זי האט זיך געכאפט און האט א שמייכל געטאן צו זיך אליין:

— זיך אליין ניט דערקאנט...

זי האט געפילט ווי אויסצושטרעקן די האנט און גיבן זיך אליין שלום־עליכם, און פרעגן זיך אליין וואס זי מאכט.

זי האט געפילט, אזוי ווי זי וואלט אט ערשט געקומען צופארן פון א וויי־טער רייזע, נאכדעם ווי זי האט זיך אליין אזא לאנגע צייט ניט געזעען.

וואס טוט זיך דא מיט איר ? ווי קו־מען די דאזיקע שיינע קליידער אויף איר ? ווען האט זי זיי באשטעלט ? ווען האט מען זיי אויף איר געמאסטן? זי האט זיך ניט געקאנט דערמאנען.

און ווידער האט זי קריינקלאך גע־שמייכלט צו זיך אליין :

— אך, יא... ס'איז דאך מיין קינדס חתונה...

און ביסלאכווייז האט אנגעהויבן אויפלעבן א געדאנק ביי איר אין קאפ. א געדאנק, וואס איז די גאנצע צייט געווען ערגעץ פארשטעקט, פארשטעלט: א געדאנק, צו וועלכן זי האט, צוליב דעם רויש און טומל ניט געקאנט צו־קומען נאענט.

און דער געדאנק איז געווען :

אימיצער פעלט... עפעס איז ניט גאנץ אין דעם דאזיקן טאג פון איר קינ'ד חתונה.

אימיצער נאך דארף דא זיין... א וויכטיקער מענש, וואס ער האט א גרויסן חלק אין דעם גליק פון איר קינד, אין דער פרייד פון דעם היינטיקן טאג.

און דער דאזיקער אימיצער איז ניטא דא היינט... ער איז אין ערגעץ ניטא... גלייך ווי ער וואלט קיינמאל אויף דער וועלט ניט געווען.

ניטא און וועט ניט זיין. ער וועט צו דער חופה ניט קומען. ער וועט זיין קינד קיין ברכה ניט געבן. ער וועט זיין קינדס שטערן ניט בארעקן מיט דעם פאטערלאכן קוש.

און וואס נעענטער ס'איז געקומען די צייט פון דער חופה, אלץ דריקנ־דער איז געווארן דאס געפיל, אלץ שווערער איז געווארן דאס הארץ.

און א בלאסקייט האט זיך צעגאסן איבער זיין פנים, און די פרייד, וואס זי האט געהאט די גאנצע צייט, וואס די פארבארייטונגען צו דער חתונה זיינען געמאכט געווארן — אט די גאנצע רייד האט זיך מיט אמאל אזוי ווי אויסגעוועפט און איז צערונען גע־ווארן אין דער לופט.

געבליבן איז איר בלויז א שווער דריקנדיקער געפיל, און א הארץ, וואס האט געקלאפט און האט ניט געוואלט זיין שטיל.

דאן איז געקומען די איבערלעבונג פון שרעק אין דעם מאמענט פון דער חופה.

דאס פנים, וואס זי האט דערזעען דורך דעם פינסטערן פענסטער, האט א צייט געשוועבט פאר אירע אויגן.

ווער איז דאס געווען ? איז דאס געווען פון בלוט און פלייש, אדער איז דאס געווען א פארשטעלונג פון איר קראנקער, ביינקענדיקער פאנטאזיע ?

איז עס געווען א מענש, א צופעלי־קער, וואס האט אריינגעקוקט אין דעם ליכטיקן זאל, אדער איז דאס געווען א געשטאלט פון יענער וועלט, וואס איז געקומען, אזוי ווי א שליח, צו זיין אן עדות ביי איר קינד'ס חתונה ?

פארוואס זשע האט זי זיך אזוי דער־שראקן ? פארוואס האט זי פארווארפן דעם קאפ ? פארוואס האט זי דערלאזט מען זאל אראפציען די פארהאנגען וואס גיכער איבער די פענסטער ?

פארוואס איז זי ניט ארויס אין דרויסן צו זעען דעם, וואס האט דורכן פענסטער אריינגעקוקט ?

פארוואס האט זי אים ניט אריינגע־נומען אין הויז און אויפגענומען ווי א גרויסן גאסט, וואס איז, ווער ווייסט פון ווי וויים, געקומען צו איר קינד'ס חתונה ?

איצט, ווען דער חתונה טומל איז שוין לאנג איר ארויס פון קאפ; איצט ווען דאס לעבן האט צוריק אנגענומען זיין געוויינלאכן, וואכעדיקן גאנג; איצט, ווען די קינדער, דאס יונגע פארל, איז ווייט פון איר, פארברייטנגט ערגעץ אין דער ווייטער וועסט — איצט האבן די דאזיקע בילדער אויפ־סניי אנגעהויבן אפצולעבן פאר איר.

און זי האט ווידער דערפילט יענעם שווערן דריקנדיקן געפיל, וואס זי האט געהאט אין דער נאכט פון דער חתונה.

דאס בילד פון יענעם פנים, וואס האט אריינגעקוקט, דורכ'ן פענסטער, האט ניט געוואלט פארשווינדן פון אי־רע אויגן.

אומזיסט האט זי זיך אליין געזוכט איינצורייד, אז ס'איז דארט קיין מענש ניט געווען.

אומזיסט האט זי מיט אלע כחות געוואלט גלויבן, אז ס'איז געווען בלויז אן איינבילדונג פון איר פאנטאזיע.

זי האט געפילט, אז זי וויל זיך אליין אפנארן, איינריידן־זיך זאכן, וואס זיי־נען פאלש.

ניין, האט זי געזאגט צו זיך אליין, ס'איז ניט געווען קיין איינבילדונג, ס'איז ניט געווען קיין קראנקע פאנ־טאזיע.

ס'איז געווען א מענשלאך פנים, וואס האט אין יענער נאכט אריינגע־קוקט דורכ'ן פענסטער.

קיינער האט דאס פנים חוץ איר ניט באמערקט, ווייל זיי זיינען אלע געווען פארטיפט אין דער חופה צע־רעמאניע.

אבער זי האט זיך ניט געלאזט איינ־ריידן אז ס'איז קיינער ניט געווען.

זי געדענקט קלאר דאס פנים מיט דער גרויער, קורץ־געשוירענער באָרד, וואס האט אריינגעקוקט דורכ'ן פענ־סטער.

זי געדענקט גוט די אויגן, די גרוי־סע, אזוי ווי מיט טרערן־אנגעגאסענע אויגן, וועלכע האבן אזוי דרינגענד גע־קוקט אויף איר, גלייך אויף איר.

די אויגן... די דאזיקע אויגן...

(ווייטערס קומט)

צוויי לעקציע - בראשורן פון דר. חיים זשיטלאווסקי שוין ארויס פון דרוק

עס זיינען שוין ארויס פון דרוק די ערשטע צוויי ביכלאך פון א סעריע לעקציע־בראשורן פון דעם בארימטן אידישן דענקער און שריפטשטעלער דר. חיים זשיטלאווסקי. די ביכלאך זיינען פון דער סעריע "וויסנשאפט פילא־זאפיע און רעליגיע". די נעמען פון די בראשורן זיינען: 1) "די פאראיינ־שטיינישע וויסנשאפט און פילאזא־פיע"; 2) די מאדערנע וויסנשאפט, פילאסאפיע און רעליגיע". דער פרייז פון יעדער בראשור איז 35 סענט. מען קאן דאס געלט צושיקן, דורך א מאני־ארדער אדער פאסט־מארקעס. די לעק־ציע־בראשורן ווערן ארויסגעגעבן פון דר. ח. זשיטלאווסקי־קאמיטעט. דער הויפט־פארקויף איז אין דער ביכער־ביורא פון דער אידישער קולטור־גע־זעלשאפט: 130 איסט, 17טע גאס, ניו־יארק. די אנדערע בראשורן דר. זשיטלאווסקי'ס ווערן שוין צוגעגרייט צום דרוק און זיי וועלן בקרוב דערשיי־נען.

(::)

באמבע פלאצט אין מאנט־רעאלער פאליציי קווארטיר

מאנטרעאל, קווע., סעפט. 22. — א באמבע האט דא געפלאצט היינט פרי אין דער פאליצייאישער הויפט־קווער־טיר, ביים סיטי האל. מען גלויבט, אז די באמבע איז געווארפן געווארן פון א פארביפארנדיקן אויטאמאביל.

דער שאדן האט זיך באשריינקט אויף עטלאכע אויסגעבראכענע פענסטער.

איר קאנט אין ערגעץ ניט באקומען אזעלכע ווערטן

דאס איז א סייל צוליב דער פייערונג פון א ענדערונג אין דער פארוואלטונג !

אנפאנגענדיק פון נעכטן אן, און וועט פארגעזעצט ווערן א גאנצע וואך, טוען מיר דריי קלינען און שיין מאכן אין שייפ וועלכן עס איז

75 סענט

3 שטיק סוט
אדער
פליין קלאט דרעס
אדער
פאל אווער קאוט
פאר 25 סענט עקסטרא
פאר בלויז — — — — — — —

מיר וועלן עס פון אייך נעמען און דעליווערן פאר דעם דאזיקן פרייז — צוריקקערן עס אויף א הייגנער געדעקט מיט א שטויב־פרואוו זעקל. א ריכטיקער גוטער דזשאב געמאכט פאר א פרייז וואס וועט אפשר מער קיינמאל ניט אנגעבאטן ווערן. מאכט אייער דאלאר גיין ווייטער — שיקט אלע אייערע באפלעקטע קליידער צו אונז. האנדלט איצט!

טוט ניט אייער דראי קלינינג אין דער היים. האט אין זינען די געפאר פון פייער און עקספלאזיע.

טעלעפאן
42 328
4 דירעקטע ליינס

"טונטערט זיך אויף! עס איז דא א שמייכל אין ריינע קליידער"

CROWN DYERS & CLEANERS

Lilac and Corydon Ave.---Fort Rouge

אונזער גרויסער בארגען פאר אייך

קיינמאל אין דער געשיכטע פון דעם לאנד איז ניט אנגעבאטן געווארן אזא אנבאט ווי דער דא־זיקער. באטראכט נאר ! וועל־כער עס איז סוט, פליין קאוט אדער דרעס — וועלכע עס איז פאר קוירטענס, דרייפס אדער פארטיערס געפארבט צו אייער אויסוואל פון קאלירן פאר בלויז

$2.50 פאר א גארמענט פאר א פאר

א וואונדערבארער בארגען פאר אייך — א גרויסער אנבאט וואס דערמעגלאכט אייך צו "באנייען דאס לעבן" פון אפגעקראכענע קליידער און דרייפערים. עס דארף ניט זיין קיין דעפרעסיע פאר דעם דאזיקן פרייז. ספעשל בלויז פאר איין וואך.

אויסער־שטאטיקע קאסטאמערס
אלע ארבעטן געמאכט צו שטאטיקע פרייזן און געשיקט צו אייך אין ספעציעלע "קאנטיינערס".

טעלעפאנירט
37 266
אדער אין וועלכן עס איז פון אונזערע ברענטשעס

PERTH'S
"אייער קלינער"

קאלגארער נאטיצן

מזל טוב ! א זון געבארן צו מר. און מרס. א. ס. קראוועץ. מוטער און קינד אין בעסטן געזונט אין "האלי קראס" האספיטאל.

* * *

מיס קלארא קרעמער איז געווען די "האוסטעס" פון א ברידזש אין דער היים פון איר מומע, מרס. פעפער. מיס בעטי כורגין האט געוואונען דעם פרייז. מיס אנעט כורגין האט פארווילט די געסט מיט "טי קאפ רידינג". עס זיינען אנוועזנד געווען : בעטי כורגין, אנעט כורגין, אידא לעווינסאן, לאטי לעווינסאן, סידני מאריס, ס. שנאוו, ען אייבראמסאן, דאלי ליפקין, דיאנא לישינסקי, לילי קעטשין און סילוויא ענגל.

* * *

די ערשטע פארזאמלונג פון א. צ. א. איז אפגעהאלטן געווארן אין "קאמ־יוניטי בילדינג, זונטאג דעם 13טן סעפטעמבער.

* * *

באריכטן פון פארשיידענע קאמיטע־טען זיינען געגעבן געווארן פון: ס. עפ־שטיין, פארזיצער פון אינטעל. קאמי־טעט; לעא נאגלער, פארזיצער פון את־לעטיק קאמיטעט און ב. ענגל, פארזי־צער פון סאשעל קאמיטעט.

זיי האבן אלע באריכטעט זייערע פלענער פארן קומענדן סעזאן.

* * *

מר. און מרס. פערעל האבן זונטאג אוונט דעם 13טן סעפטעמבער, געגעבן א פארטי פאר א צאל פריינט. עס זיי־נען אנוועזנד געווען מר. און מרס. מ. קורצבערג; מר. און מרס. מ. לעווינ־סאן, מר. און מרס. ראדאמסקי און מר. און מרס. טשונז.

* * *

מר. בען פערעל, פון פארטלאנד, ארעגאן, איז געווען א גאסט אין קאל־גארי. ער איז געשטאנען אין פאלי־סער האטעל.

* * *

סיימאן פאסטערניאק, 16 יאר אלט, זון פון מר. און מרס. ישראל פאס־טערניאק איז איינער פון די גלענצנ־דסטע אידישע סטודענטן אין קאלגא־ריער סקולס. ער האט געקראגן א סך אויסצייכענונגען און סקאלערשיפס אין פארלויף פון זיין שטודיאום, און דר. א. מ. סקאט, סופעראינטענדענט פון קאל־גאריער האי־סקולס האבן אים באצייכנט ווי א גלענצנדן סטודענט.

סיימאן פאסטערניאק האט אלע יא־רען געלערנט אין קאלגארער סקולס און ער האט אלעמאל דורכגעמאכט זיי־נע עקזאמענס מיט "האנארס". אין 1930 האט ער געוואונען די בענעט סקאלערשיפ פאר גרייד 11 מיט די העכסטע צייכנס וואס זיינען ווען גע־געבן געווארן צו א סטודענט. דעם זעל־בען יאר האט ער געוואונען די טעגלער סקאלערשיפ.

היינטיקס יאר האט ער געוואונען די העכסטע "מארקס" פאר דער פראווינץ אלבערטא אין גרייד 12 דעפארטמענ־טאל עקזאמענס און ער האט געקראגן די בענעט סקאלערשיפ פון $100 און די פ. בארנס סקאלערשיפ פון $150.

סיימאן פאסטערניאק פארט אפ שטודירן קיין עדמאנטאן אין אוני־ווערסיטעט וואו ער וויל זיך ספעציא־ליזירן אין העכערע מאטעמאטיקס. זיין ברודער, דייוויד, איז איצט דער גע־הילף צו דר. קענעט קלארק, הויפט פון "עם קעמיסטרי, דעפארטמענט פון אל־בערטא אוניווערסיטעט.

* * *

מאריס שומיאטשער, דער איינצי־קער זון פון מר. און מרס. אברהם י. שומיאטשער, האט געקראגן דעם בענעט סקאלערשיפ אין אכטן גרייד פאר היינ־טיקן יאר.

מאריס שומיאטשער איז דער ברו־דער פון מינועטא שומיאטשער, א לא־זאלע יונגע פיאנא סטודענטן, וועלכע איז דא פאפולער אין די מוזיקאלישע קרייזן.

Classified Section קלאסיפייד סעקשאן

ספעציעלע פרייזן פאר אדווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג:

איין מאל, 5ס. פער אגייט ליין; פאר א וואך, 20ס. " "; פאר א מאנאט, 75ס. " "
3 מאנאטן, $2.15 אגייט ליין; 6 מאנאטן, $4.00 " "; פאר 1 יאר, $7.50 " "

:-: פערזענלאכעס :-:
PERSONAL

וואלץ און נייסטער פאקס טראט, גא־ראנטירטער קורס $5.00. טעפ דענסינג קלאסן פאר ביזנעס מיידלאך, קלאסן פאר קינדער.

פראפעסאר און מיס סקאט
LYCEUM PRIVATE STUDIO
Phone 88 106

היים און אפיס פארניטשור פארלאנגט פאר מזומן געלט.
KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

שדכנים ביורא

ליידיס און דזשענטלמען פון יעדן עלטער און קלאס. אייניקע מיט געלט און היימען, נאר זיי זיינען איינזאם; פריוואַ־טע ערנהאפטע שידוכים ארראנזשירט. שטרייננג געהיים. זייער קליינע שדכנות געלט. קומט אדער שרייבט — די מענעדזשער, רום 2, 882 דאנאלד סט., 4 טירן פון נאטר דיים עווענ.

מעדיצינישער מאסאזש

מרס. ה. ערדעל־סאלאווי
פראפעסיאנעלע מאסאזשיסטן, אויסגעפרובירטער דערפאלג אין באהאנדלען פאראליזעס און אלע פארמעס פון רומאטיזם.
838 SOMERSET BLOCK
Ph. 88 066 Res. 56 766

מואווינג פעקינג
קרייטינג שיפינג
25 817 — מינימום — 25 817
National Cartage & Storage Ltd.

ב. הערמאן, 492 סעלקירק עווע. אנט־קעגן ארעצקיס סטאר. ערשט קלאסי־קער זייגערמאכער און גאלדשמידס. ארבעט געמאכט צו טעמיקע פרייזן.

מיר האבן קארס וואס פארן יעדן טאג אין אלע דירעקשאנס
מאטאר טוריסטן
מאכט אייערע רעזערוואציעס אין פאראויס.
AUTO TRANSPORTATION BUREAU
382 Donald St. Phone 86 139

שפיין פעקלאך קיין רוסלאנד

דיוטי פריי דעליווערט. קומט אדער שרייבט פאר פרייזן ליסט. שיפסקאר־טען. טעלעפאן 54 087.
G. P. FRIESON
178 Burrows Ave., Winnipeg, Man.

LIGHTFOOT TRANSFER COMPANY
פארניטשור און פיאנא מואווינג
341 BANNATYNE AVE.
PHONE 86 067; Evgs. 23 258

ספעשל
רעדוצירטע פרייזן
אויף העגנט פיינטער לאמפ שיידס ברידזש לאמפן, פלאר לאמפן און טשעסטערפילד דאלס
מיר גיבן א 'דאר סטאפער' פריי מיט יעדן פלאר לאמפ.
א פידזשאמא בעג פריי מיט יעדן ברידזש לאמפ
לייכטע טערמס אויב פארלאנגט
מרס. סטעדלער
852 מיין סטריט. ארום דאפערין
טעלעפאן 54 641

:-: צו פאררענטן :-:
FOR RENT

3 און 4 רום סוויטס צו פאררענטן אין יוראפיען בלאק. הייסע וואסער טאג און נאכט. ביליק רענט. זיך ווענדן אין 203 מעקגרעגאר סטריט.

צו פאררענטן א שיינע געפורנישטע רום אין א בלאק מיט אלע באקוועמ־לאכקייטן, ביי א קאפל אן קינדער. פאסיק פאר א סינגל פרוי אדער מאן, ביליק רענט. ווענדן אין 1000 מיין סטריט, קאר. פריטשארד, סוויט 8.

2 רום סוויט, גרויסע ליכטיקע רומס, געז, עלעקטריק, טעלעפאן און אלע באַ־קוועמלאכקייטן. מעסיקע רענט צו די ריכטיקע שכנים. זיך ווענדן אין 367 טשארלס סטריט.

צו פאררענטן 1 אדער 2 רומס מיט אדער אן בארד. גרויסע ליכטיקע רומס אלע באקוועמלאכקייטן, מיט א טעלע־פאן. נאענט צו מיין סטריט. זיך ווענדן אין 233 פריטשארד עוועניו.

באלטיק אפארטמענטס
קאר. אייקינס און מאניטאבא
צו פאררענטן 3 און 4 רום סוויטס שיין דעקארירט, סקרינד באלקאנים רענט רעדוצירט זיך ווענדן צום קערטייקער, סוויט "די", טעלעפאן 56 668.

צו פאררענטן צוויי אדער דריי רומס מיט אלע באקוועמלאכקייטן. זיך ווענ־דן אין 317 סט. דזשאנס עווע.

סוויט צו פאררענטן
ראמאנא קאורט, 269 פריטשארד עוו. 3 רומס און באד אין מאדערנעם בלאק. עלעקטריק רענדזש, $32 ביז $41 א מאנאט. קאן ארייננעמען דעם 1טן אק־טאבער. זיך ווענדן צום קערטייקער.
RAMONA COURT
269 PRITCHARD AVE.

צו פאררענטן א האלבע סטאר מיט 2 גרויסע רומס, גוט פאר יעדן סארט ביזנעס און וואוינונג, אדער פאר אן אפיס און ווערהויז אדער מאנופעק־טשורינג. רענט ביליק, גוטער לאקיי־שאן. 140 אסבארן סטריט, קארנער בראדוויי.

:-: צו פארקויפן :-:
FOR SALE

אן אויסערגעוויינלאכער סנעפ

א נייע באנגלאו, 5 רומס מיט א סאן רום. אוק פינישינג, אלע מאדערנע איינריכטונגען. פרייז $4,250.

סוויטס צו פאררענטן

פון 2 ביז 5 רומס, אין די בעסטע אפארטמענטס. רענט צו זייער מעסיקע פרייזן. ווען איר דארפט א סוויט אדער א הויז, זעט זיך מיט מיר און איר וועט קריגן די בעסטע דירה צו דעם ביליק־סטען פרייז.

געלט צו לייען אויף ביליקן אינטע־רעסט. אינשורענס פאר אלע צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאנס 55 761 און 53 807

ביליק ביליק ביליק

אויב עס פעלט אייך עפעס אין הויז זאכן האט איר איצט א געלעגנהייט צו קויפן ביליק, ווייל מיר פארן אוועק דעם 1טן אקטאבער. קומט און קלייבט אויס וואס איר דארפט צו מ. קאלאף 393 קאלעדזש עווענ.

צו פארקויפן אלט א גייענדע ביזנעס, פרוכט סטענד אין א דאון טאון מאר־קעט. אייגנטימער האט געוויסע אור־זאכן פאר פארקויפן. זיך ווענדן 223 פארט סטריט, סטענד 57.

געשעפט געלעגנהייטן

א סנעפ פאר קעש ! א פרוכט סטאר אין צענטער פון שטאט מוז פארקויפט ווערן. אורזאך מוז פארלאזן די שטאט. סטאק און פיקסטשורס פאר $400. זיך ווענדן 543 עלים עווע.

גראסערי און קאנפעקשאנערי, אויס־געצייכנטער לאקיישאן, סטאק $800, פיקסטשורס $600, רענט מיט 5 רומס $40.

פלאוער מיל, א גלענצנדע געלעגנ־הייט פאר א מילנער מיט א ביסל קעש. א מיל אין א מאניטאבא שטעטל ווערט פארקויפט פאר א פערטל פון קאסט פרייז.

צו רענטן א גרויסע סטאר, קארנער סעלקירק און פאוערס. גוט פאר איר־גענד וועלכן געשעפט. רענט זייער מעסיק.

ת. פערלמאן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 Main St. Phone 51 000

שטעלע פארלאנגט

א באַי פארלאנגט א שטעלע אין א סטאר, שטאט אדער קאנטרי. האט 4 יאר דערפארונג. גוטע רעפערענסעס. רעדט עטלאכע שפראכן. זיך ווענדן צו 401 סט. דזשאנס עוו. טעל. 55 636.

:-: צו פאררענטן :-:

צו פאררענטן א סוויט פון 2 רומס פאר א יונגער פארל. ניי דעקארירט. דאונ־סטערס, אויך נוצן פון טעלעפאן, זיך ווענדן אין 494 קאלעדזש עוועניו, טע־לעפאן 51 950.

3 צימערן צו פאררענטן אויף א הויכן אפסטערס, ליכטיק אוןווארים. רענט ניט טייער. זיך ווענדן אין 572 קא־לעדזש עווע., טעלעפאן 53 736.

צו פאררענטן א סטאר מיט א וואוי־נונג, 3 שיינע רומס, ביליק רענט. זיך ווענדן אין 192 ענדריוס סטריט.

צו פאררענטן א 4 רום סוויט אין א קליינעם בלאק אויפן ערשטן פלאר, הארדוואוד פלארס, אלע שיינע גרויסע רומס, פאר $45. אויל באהייצונג. זיך ווענדן אין 310 רעדוואוד, פאן 52 608.

צו פאררענטן א 2 רום סוויט אין א פריוואטער היים. עלעקטרישער אויוון, הייסע וואסער, נוצן פון טעלעפאן. זיך ווענדן אין 236 אטלאנטיק עוועניו, טעלעפאן 51 969.

צו פאררענטן דריי רומס, געז אויוון, הייסע וואסער, ניי דעקארירט. זיך ווענדן אין 329 פריטשארד עווע.

איך וויל איר זאלט נעדיינקען אויב איר דארפט
אינשורענס
פאר פייער לעבנס פארזיכע־רונג
אוטאמאביל
פליים גלאז
האלד אפ
פאנט מיר
52 619 אדער 21 989
A. HARRIS
ארעצקי

וואגנס און קאקראוטשעס
פארניכטעט. ארבעט גאראנטירט
CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. Phone 33 529

לייענט "דאס אידישע ווארט" אייער איינענע צייטונג, געדרוקט אין אונ־זער אייגענער שפראך, פאר אונזערע אייגענע אינטערעסן פארשפרייט אין אלע אידישע היימען פון וויניפעג און מערב קאנאדע.